



Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **geografia**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Uniwersytet Jagielloński
w Krakowie**

Data przeprowadzenia wizytacji: **24-25 kwietnia 2023 r.**

Warszawa, 2023

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	6
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	10
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	15
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	18
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	22
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	30
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	31
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	36
---	37
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	37
5. Załączniki:	41
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	41
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	41
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	46
Część I – ocena losowo wybranych prac etapowych	46
Część II – ocena losowo wybranych prac dyplomowych	52

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa _____	65
Nie dotyczy. _____	65
Załącznik nr 5. Informacja o hospitolowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena _____	65
Gościnnie Pavel Ptáček z Uniwersytetu Mendla w Brnie _____	70
Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego _	72

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Mariusz Rzętała, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Sylwia Kulczyk, ekspert PKA
2. prof. dr hab. Andrzej Macias, ekspert PKA
3. dr hab. Elżbieta Szkurłat, ekspert PKA ds. kształcenia nauczycieli
4. mgr inż. Marek Tenczyński, ekspert PKA ds. pracodawców
5. Kewin Lewicki, ekspert PKA ds. studenckich
6. mgr Agnieszka Socha-Woźniak, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku geografia w Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, przeprowadzona została z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2022/2023. Polska Komisja Akredytacyjna po raz trzeci oceniała jakość kształcenia na powyższym kierunku studiów. Poprzednia ocena programowa kierunku geografia dokonana została w roku akademickim 2008/2009 i zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej (Uchwała Nr 585/2009 Prezydium PKA z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie oceny jakości kształcenia na kierunku geografia prowadzonym na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich).

Ostatnio przeprowadzona ocena miała miejsce w roku akademickim 2013/2014 i dotyczyła funkcjonowania Wydziału prowadzącego kierunek geografia. Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyznało wówczas ocenę pozytywną Uchwałą Nr 185/2014 z dnia 17 kwietnia 2014 r. w sprawie oceny instytucjonalnej na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

Wizytacja w bieżącym roku akademickim została przeprowadzona zdalnie, zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej. Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni i Wydziału, a dalszy jej przebieg odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania: z zespołem przygotowującym raport samooceny, z osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości na ocenianym kierunku, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz publiczny dostęp do informacji o programie studiów, z pracownikami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, studentami oraz nauczycielami akademickimi. Ponadto dokonano przeglądu wybranych prac dyplomowych i etapowych, przeprowadzono hospitację zajęć oraz dokonano oceny bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne wnioski dotyczące oceny stopnia spełnienia poszczególnych kryteriów, o których przewodniczący zespołu oraz eksperci poinformowali Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	geografia	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	drugiego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)		
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	nauki o Ziemi i środowisku (65%), geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (31%), filozofia (2%), językoznawstwo (2%)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 sem./120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych/liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	210 godzin w kształceniu przygotowującym do zawodu nauczyciela geografii i przyrody / nie przypisano punktów ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<i>hydrologia, meteorologia i klimatologia; funkcjonowanie i kształtowanie środowiska przyrodniczego; turystyka; geografia społeczno-ekonomiczna; rozwój lokalny i regionalny; systemy informacji geograficznej</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	124	
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1500 h	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	50 ECTS	
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	80 ECTS	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	73 ECTS	

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku wpisują się w misję i strategię Uniwersytetu Jagiellońskiego którą jest prowadzenie badań naukowych i dydaktyki na najwyższym poziomie, zgodnie w dewizą *Plus ratio quam vis*. Tradycja kształcenia geograficznego na Uniwersytecie Jagiellońskim sięga XVI w. i jest jednym z filarów tej uczelni. W Uczelni, Wydział Geografii i Geologii (WGiG) odpowiada za nadzór oraz organizację kształcenia zapewniając również wewnętrzny system jakości kształcenia. Kształcenie na studiach drugiego stopnia na kierunku geografia wykorzystuje potencjał WGiG. Koncepcja kształcenia na kierunku uwzględnia takie aspekty jak różnorodność specjalizacji geograficznych, elastyczność wyboru ścieżki kształcenia, znaczenie indywidualnego tutoring, powiązanie oferty dydaktycznej z badaniami naukowymi prowadzonymi w jednostce oraz potrzebami rynku pracy. Koncepcja kształcenia zakłada też wdrażanie innowacyjnych metod kształcenia oraz ciągłe ich doskonalenie. Studia magisterskie na kierunku geografia w Uniwersytecie Jagiellońskim służą doskonaleniu umiejętności i pogłębianiu wiedzy o funkcjonowaniu i kształtowaniu środowiska przyrodniczego oraz o procesach i zjawiskach społeczno-gospodarczych. Koncepcja i cele kształcenia na kierunku geografia mieszczą się zatem w dyscyplinach nauki o Ziemi i środowisku oraz geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, co jest zgodne z interdyscyplinarnym charakterem geografii. Dyscypliną wiodącą są nauki o Ziemi i środowisku. Kierunek przypisano również do dyscyplin filozofia i językoznawstwo. Dyscypliny te nie stanowią jednak zasadniczych elementów konstrukcji koncepcji kształcenia. Przypisano im odpowiednio 6 oraz 3 ESTS przypisane są pojedynczym przedmiotom o charakterze suplementarnym do zasadniczej ścieżki kształcenia (filozofia, zajęcia z języka). Rozwiązanie to nie jest prawidłowe. Koncepcja i cele kształcenia są ściśle związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dwóch dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany. Są to badania prowadzone w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki o Ziemi i środowisku oraz w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarce przestrzennej. Prowadzone w jednostce badania obejmują szerokie spektrum zagadnień z zakresu obu dyscyplin geograficznych (m.in. hydrologia, klimatologia, geomorfologia, gleboznawstwo, geografia miast, geografia kultury, geografia turystyki, studia nad zrównoważonym rozwojem) i ściśle korespondują z kształceniem na kierunku. Koncepcja i cele kształcenia są też zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, przy ich opracowaniu uwzględniono realia rynku pracy. Zróżnicowanie ścieżek kształcenia oraz możliwość elastycznego ich łączenia wspiera różnorodne potrzeby i zainteresowania studentów oraz umożliwia pozyskanie umiejętności i kompetencji niezbędnych do podjęcia aktywności zawodowej. Interesariusze wewnętrzni (studenci i pracownicy) oraz zewnętrzni (potencjalni pracodawcy), mają wpływ na kształtowanie koncepcji kształcenia przekazując przedstawicielom nadzoru nad kierunkiem studiów uwagi w trakcie organizowanych spotkań dotyczących doskonaleniu programu studiów.

Cele i koncepcja kształcenia uwzględniają nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, przede wszystkim jako narzędzia dodatkowego, wykorzystywanego np. do dystrybucji materiałów bądź jako suplementarny kanał komunikacji.

Efekty uczenia się dla kierunku są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem ogólnoakademickim. Obejmują wiedzę, umiejętności i kompetencje niezbędne dla prowadzenia badań

geograficznych. Uwzględniają holistycznie rozumianą wiedzę geograficzną i umiejętności posługiwania się nowoczesnymi narzędziami badawczymi oraz aktualny stan wiedzy geograficznej. Część kierunkowych efektów uczenia się została jednak sformułowana bardzo ogólnie, w sposób niespecyficzny i tym samym nie pozwalający na ich jednoznaczne przypisanie do 7 poziomu PRK, tak w obszarze wiedzy (np. GEG_K2_W01 Absolwent zna i rozumie filozoficzne i metodologiczne podstawy nauk empirycznych, GEG_K2_W07 Absolwent zna i rozumie podstawową wiedzę o możliwościach zawodowych na rynku pracy) jak i umiejętności (np. GEG_K2_U07 Absolwent potrafi przygotować dyskusję badawczą dotyczącą wybranego problemu, GEG_K2_U08 Absolwent potrafi przedstawić ustnie lub pisemnie wybrany problem naukowy w języku polskim i angielskim). Przedmiotowe efekty uczenia się są sformułowane precyzyjnie i zrozumiale. Efekty uczenia się dla poszczególnych zajęć uwzględniają kluczową dla geografii wiedzę i umiejętności. Pozwalają też na rozwijanie kompetencji społecznych, m.in. współdziałania i pracy w grupie. Są one zgodne z działalnością naukową Uczelni w dyscyplinach nauki o Ziemi i środowisku oraz geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, uwzględniają interdyscyplinarny charakter geografii. Efekty uczenia się zostały sformułowane w sposób zrozumiały, jednak część z nich nie jest poprawna językowo i nie jest specyficzna dla kierunku geografia (np. GEG_K2_K05 Absolwent jest gotów do konieczności poszanowania praw autorskich, GEG_K2_W08 Absolwent zna i rozumie pogłębioną wiedzę w zakresie studiowanej specjalności. Efekty uczenia się uwzględniają kompetencje badawcze (np. GEG_K2_W04 Absolwent zna i rozumie najważniejsze etapy postępowania badawczego oraz rozumie znaczenie badań naukowych dla rozwoju społeczno-gospodarczego) oraz komunikowanie się w języku obcym (GEG-K2-U01 Absolwent potrafi posługiwać się terminologią fachową w zakresie studiowanej specjalności w języku polskim i angielskim.) Rozwijają kompetencje badawcze oraz społeczne niezbędne w działalności naukowej. Efekty uczenia się są realistyczne, możliwe do osiągnięcia oraz pozwalają na stworzenie systemu ich weryfikacji.

Absolwent ocenianego kierunku może uzyskać uprawnienia do wykonywania zawodu nauczyciela geografii i przyrody po ukończeniu fakultatywnego bloku zajęć pedagogicznych. Cele tego kształcenia odpowiadają potrzebom otoczenia społecznego oraz interesariuszom zewnętrznym jakim jest system oświaty. Odpowiada to rosnącemu zapotrzebowaniu na rynku pracy na dobrze przygotowane kadry nauczycielskie, w tym nauczycieli geografii. Nabywanie uprawnień do zawodu nauczyciela odbywa się w IGiGP nieodpłatnie. Uczestniczą w tym procesie jedynie zainteresowane osoby studiujące kierunku geografia realizując „ścieżkę” pedagogiczną opisywaną w programie studiów, którą szczegółowo wyodrębniono w programie studiów: nazwami zajęć i grup zajęć, nazwami ich form, liczbą godzin zajęć stacjonarnych, liczbą punktów ECTS, wykazem osób prowadzących zajęcia, natomiast nie zawierają wykazu ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się nawiązujących do zawartych w standardzie i określonych w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (oraz w art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce). Pomimo, że kształcenie nauczycielskie realizowane jest w ramach zajęć dla zainteresowanych osób studiujących, to jednak fakt, że przygotowanie do zawodu nauczyciela w toku studiów posiada określone odpowiednim rozporządzeniem standardy kształcenia, powinien mieć swoje odzwierciedlenie w całościowym, spójnym wykazie efektów tego kształcenia i nie ograniczać się do wybiórczego wskazania częściowych efektów uczenia się w kartach poszczególnych zajęć.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę – nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 - kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia i cele kształcenia wpisują się w misję i strategię Uczelni oraz są spójne z badaniami prowadzonymi na UJ. Badania te prowadzone są w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki o Ziemi i środowisku oraz w dziedzinie nauk społecznych, dyscyplinie geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. Kierunek przypisany jest również do dwóch innych dziedzin (filozofia i językoznawstwo), co nie ma odzwierciedlenia w koncepcji kształcenia. Koncepcja i cele kształcenia odpowiadają na zapotrzebowanie otoczenia społeczno-gospodarczego, a zróżnicowanie proponowanych specjalności i możliwość elastycznego kształtowania ścieżki kształcenia umożliwi rozwój zróżnicowanych, dostosowanych do specyficznych nisz rynku pracy, kompetencji i umiejętności. Niektóre kierunkowe efekty uczenia się zostały sformułowane w sposób nie odzwierciedlający właściwego dla kierunku poziomu PRK, niektóre są też niepoprawne językowo. Efekty uczenia się są możliwe do osiągnięcia oraz weryfikowalne. Mieszczą się też w wiodących dla kierunku dyscyplinach naukowych oraz są związane z prowadzoną w tych dyscyplinach działalnością naukową uwzględniają kompetencje niezbędne do pracy badawczej. Zostały też określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Zaprezentowany bardzo skrótowo program kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela nie zawiera całościowego wykazu efektów uczenia się, zgodnych z aktualnie obowiązującym standardem tego kształcenia.

Wykaz nieprawidłowości będących podstawą obniżenia oceny kryterium:

1. Kierunek przyporządkowany jest w części do dyscyplin, które nie są kluczowe dla koncepcji kształcenia (filozofia i językoznawstwo).
2. Kierunkowe efekty uczenia się w obszarach wiedzy i umiejętności są sformułowane w sposób nieoddający ich zgodności z właściwym poziomem PRK, tj. 7; nie są też poprawne językowo.
3. Brakuje całościowego wykazu efektów uczenia się zgodnie z art. 68 ust. 3 Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz zakresem ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniu z dnia 25 lipca 2019 r. z późniejszymi zmianami.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Zaleca się:

1. przyporządkowanie kierunku wyłącznie do dyscyplin, które mają zasadnicze znaczenie dla konstruowania koncepcji kształcenia;
2. sformułowanie efektów uczenia się adekwatnie do właściwego 7 poziomu PRK oraz poprawnie językowo;
3. sporządzenie wykazu efektów uczenia się zgodnych z aktualnie obowiązującym standardem kształcenia przygotowującym studentów do wykonywania zawodu nauczyciela.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe realizowane na studiach drugiego stopnia na kierunku geografia są zgodne z efektami uczenia się, a także z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinach: nauki o Ziemi i środowisku oraz geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. Treści te obejmują zagadnienia będące bazą nauki (np. treści programowe dla zajęć *filozofia, metodologia nauk*), jak też treści specjalistyczne, zróżnicowane dla sześciu ścieżek: *funkcjonowanie i kształtowanie środowiska przyrodniczego, geografia społeczno-ekonomiczna, hydrologia, meteorologia i klimatologia, rozwój lokalny i regionalny, turystyka, systemy informacji geograficznej*. Treści specjalistyczne dla każdej ze ścieżek ściśle odpowiadają jej nazwie.

Dobór treści programowych jest zatem bardzo bogaty, odzwierciedla też aktualne zróżnicowanie dyscyplin nauki o Ziemi i środowisku oraz geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. Odpowiada na potrzeby otoczenia gospodarczego jednocześnie umożliwia wykorzystanie potencjału naukowego i dydaktycznego kadry. Jest adekwatny do interdyscyplinarności nowoczesnej geografii oraz właściwie wykorzystuje jej walory poznawcze, kształcące i aplikacyjne. Treści programowe zapewniają osiągnięcie wszystkich założonych efektów uczenia się.

Opisane w kartach zajęć kształcenia nauczycielskiego treści kształcenia uwzględniają w dostatecznym stopniu elementy składowe przygotowania studentów do pracy w szkole. W zapisach treści zajęć *dydaktyka geografii I i II* pojawia się dość często tematyka bardziej zbliżona do pedagogiki czy dydaktyki ogólnej niż wprost do dydaktyki geografii. Przykładem mogą być treści: *edukacja zdrowotna – profilaktyka uzależnień; zmiany w organizmie oraz funkcjonowaniu poznawczym i społecznym w okresie dorastania oraz ich wpływ na przebieg procesu uczenia się; współpraca nauczyciela z rodzicami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem*. Przytoczone treści mieszczą się w grupie zajęć *psychologia, pedagogika, podstawy dydaktyki*, natomiast grupa zajęć przygotowania dydaktycznego do nauczania geografii powinna w większym wymiarze odnosić się w swoich zapisach do specyfiki przedmiotu szkolnego jakim jest geografia. Rekomenduje się w toku korekt programów, a w nich efektów i treści kształcenia nauczycielskiego uwzględnienie w większym wymiarze zapisów wskazujących na kompetencje nauczycielskie odpowiadające bezpośrednio specyfice i wymaganiom współczesnej edukacji geograficznej i nowym wymaganiom podstawy programowej geografii np. integrowaniu wiedzy przyrodniczej z wiedzą społeczno-ekonomiczną, wykorzystaniu GIS w edukacji geograficznej, zmianie klimatu, edukacji krajobrazowej, itp. Taka potrzeba jest wskazana bezpośrednio w standardach kształcenia nauczycieli w zaleceniu odnoszącym się do dydaktyki przedmiotu (grupa zajęć D): „3.3. W ramach grupy zajęć D uwzględnia się specyfikę danego przedmiotu lub rodzaju zajęć” (rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r.).

Treści kształcenia zawarte w kartach zajęć *dydaktyka geografii* nawiązują zarówno strukturą efektów jak i treściami kształcenia wprost do standardów z 2012 roku. Również do nieaktualnych standardów odnoszą się zapisy w kartach zajęć dotyczących nieodpowiadających rzeczywistości etapów edukacji szkolnej (I, II, III, IV) jak również nieistniejących od 2017 r. gimnazjów (!) Np. *Cele kształcenia i treści nauczania geografii w gimnazjum i liceum. Specyfika i prawidłowości uczenia się na II, III i IV etapie edukacyjnym*. Rekomenduje się dokonanie korekty treści kształcenia w kartach zajęć *dydaktyka*

geografii poprzez aktualizację zapisów i ich pełną korelację z aktualnie obowiązującymi standardami kształcenia nauczycieli.

Czas trwania studiów drugiego stopnia na kierunku geografia umożliwia osiągnięcie przewidzianych efektów uczenia się. Nakład pracy studenta oszacowano na podstawie godzin kontaktowych i jego pracy własnej. Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów, łącznie oraz dla poszczególnych grup zajęć, zapewnia osiągnięcie przez studentów wszystkich zakładanych efektów uczenia się. Łączna liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia nie jest zgodna z wymaganiami. Program obejmuje 1500 godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich. 1 ECTS przypisano 30 godzinom zajęć, co daje łącznie 50 ECTS, 42% sumy punktów ECTS przypisanych programowi. W przypadku większości zajęć liczba punktów ECTS przypisanych godzinom "kontaktowym" jest niższa niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS przypisanych tym zajęciom (np. *antropocen* - 20%, *ewolucja rzeźby Polski* - 25%). Tym samym łączna liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich nie jest wyższa niż 50% niezależnie od ścieżki kształcenia wybranej przez studenta. Struktura programu oparta jest o zajęcia obowiązkowe dla wszystkich studentów danego roku, zajęcia obowiązkowe dla danej ścieżki specjalizacyjnej oraz zajęcia fakultatywne, które student wybiera po konsultacji z opiekunem naukowym. Zasady studiów na kierunku geografia zakładają możliwość studiowania bez wyboru ścieżki specjalizacyjnej bądź wyboru więcej niż jednej ścieżki oraz określają procedurę uzyskania przez studenta zgody na takie rozwiązanie. Oprócz ścieżek specjalizacyjnych część zajęć zorganizowano w tzw. moduły tematyczne. Student może wybrać zajęcia składające się na moduł transport bądź też pilotaż i przewodnictwo turystyczne, nabywając w ten sposób kompetencje konkurencyjne na rynku pracy. Zrealizowanie zajęć obowiązkowych pozwala osiągnąć zakładane efekty uczenia się, zajęcia do wyboru służą pogłębieniu tych efektów w wybranym przez studenta zakresie. W programie studiów oraz organizacji procesu dydaktycznego założono, że w miarę postępu kształcenia będzie rósł stopień jego specjalizacji. W programie pierwszego roku studiów przewidziano obowiązkowe zajęcia z filozofii i metodologii nauk, mające dać podstawy do pogłębionych studiów w ramach ścieżek specjalizacyjnych. Konstrukcja ścieżek specjalizacyjnych pomyślana jest podobnie – niewielka liczba zajęć obowiązkowych, przekazujących treści kluczowe dla danej specjalizacji (np. dla ścieżki *turystyka* są to *marketing w turystyce* oraz *metody badań geografii turystyki*). Sekwencja ta jest prawidłowa zarówno w odniesieniu do zajęć regularnych jak i obieralnych, zawartych w planie studiów. Ze względu na bardzo dużą elastyczność programu studiów każdy student konsultuje wybór zajęć z przypisanym mu tutorem. Takie rozwiązanie zapewnia właściwą strukturę realizowanego programu zajęć. Formy zajęć są zróżnicowane, m.in. wykłady, ćwiczenia, konwersatoria lub projekty badawcze. Zajęcia często łączą różne formy, np. zajęcia *antropocen – epoka człowieka* obejmują konwersatorium, wykład oraz ćwiczenia terenowe. Formy poszczególnych zajęć umożliwiają realizację zakładanych efektów uczenia się.

Zajęcia do wyboru obejmują 61% programu studiów. Oznacza to bardzo dużą swobodę pogłębiania kompetencji geograficznych w wybranym przez studenta kierunku. Jako zajęcia do wyboru student może też wybrać zajęcia obowiązkowe dla innej ścieżki specjalizacyjnej. Jednym z zajęć obligatoryjnych dla wszystkich studentów są *wybrane problemy współczesnej geografii*. Zajęcia te realizowane są poprzez uczestnictwo studentów w geograficznych wydarzeniach naukowych (konferencje, seminaria, wykłady otwarte), co pozwala na bezpośredni kontakt oraz integrację ze środowiskiem akademickim i zapoznanie z najbardziej aktualną problematyką badawczą szeroko rozumianej geografii.

Realizowany program studiów jest ściśle powiązany z zakresem i wynikami działalności naukowej prowadzonej przez pracowników WGiG w dyscyplinie nauki o Ziemi i środowisku oraz dyscyplinie geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, do których kierunek jest głównie przyporządkowany. Zajęciom związanym z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinach nauki o Ziemi i środowisku oraz geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna przypisano wymaganą liczbę punktów ECTS. Dla całego programu jest to 707 ECTS, co zapewnia, że niezależnie od wybranej ścieżki kształcenia zajęcia tego typu przeważają w programie kształcenia. Program zajęć obejmuje zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości języka obcego. Z szerokiej oferty kursów oferowanych przez Jagiellońskie Centrum Językowe studenci kierunku geografia wybierają przede wszystkim angielski na poziomie B2+, co jest zgodne z wymaganiami w tym zakresie. Sporadycznie wybierany jest angielski na poziomie C1+ bądź inne języki obce (rosyjski, niemiecki lub francuski). Kurs języka obcego kończy się potwierdzeniem umiejętności językowych na poziomie B2+ lub C1+. Oprócz obowiązkowego uczestnictwa w lektoracie, student zobowiązany jest zrealizować minimum 30 godzin z bogatej oferty kursów związanych z kierunkiem studiów realizowanych w języku angielskim (np. *Geography of Air Transportation, Green Economy in Cities and Regions*).

Program studiów obejmuje zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych (np. *filozofia, wstęp do religioznawstwa, wybrane zagadnienia z ochrony i konserwacji zabytków*), z których student zobowiązany jest zrealizować 7 punktów ECTS.

Zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są realizowane w liczbie 150 h (10% programu), co jest zgodne z obowiązującymi wymaganiami. Do grupy tych zajęć należą między innymi zajęcia z geograficznych systemów informacyjnych realizowane w ramach ESRI Academy.

Metody kształcenia stosowane w kształceniu na kierunku geografia są różnorodne i obejmują standardowy zestaw, tj. objaśniająco-poglądowe, rozwiązywania problemów, samodzielnego dochodzenia do wiedzy, praktyczne, waloryzacyjne, pomiary i obserwacje, czy też prezentacje. Uwzględniają także tradycyjne metody i formy kształcenia, takie jak wykłady, ćwiczenia, konwersatoria czy laboratoria. Ważnym elementem kształcenia na są zajęcia terenowe. Pozwalają one zweryfikować wiedzę i umiejętności zdobyte przez studentów na wykładach i ćwiczeniach kameralnych. Ćwiczenia terenowe odbywają się na obszarach dobranych pod kątem walorów poznawczych i cech środowiskowych. Pod kierunkiem nauczycieli akademickich studenci uczą się prowadzić obserwacje oraz wykonywać pomiary a następnie interpretują zebrane dane. Również w grupie zajęć przygotowujących studentów do zawodu nauczyciela występują zróżnicowane formy ich realizacji, sprzyjające aktywizowaniu studentów w zdobywaniu wiedzy i kształtowaniu umiejętności. Świadczą o tym proporcje godzin wykładowych oraz form, które wymagają zaangażowanej postawy studenta: ćwiczenia (ok. 70% zajęć), konwersatoria, e-learning (rozwiązywanie testów i zadań na platformie Pegaz) wymagających zaliczenia przygotowania do ćwiczeń poza godzinami kontaktowymi, studiowanie literatury, wykonywanie webquestów, gromadzenie prac do e-portfolio. Podczas godzin tzw. kontaktowych stosowane są w kształceniu nauczycielskim zróżnicowane metody pracy ze studentami sprzyjające ich aktywności. Są to m.in. metoda inscenizacji, burza mózgów, dyskusja, gra dydaktyczna, analiza przypadków, ćwiczenia przedmiotowe. Środki oraz narzędzia dydaktyczne są właściwie dobrane i uwzględniają najnowsze osiągnięcia w tym zakresie. Stymulują też studentów do samodzielnej pracy, umożliwiając im pełnienie aktywnej roli w procesie uczenia się. Metody kształcenia we właściwy sposób wykorzystują potencjał kształcenia na odległość. E-learning w wielu przypadkach traktowany jest pomocniczo i łączony w ramach jednego kursu z innymi formami oraz metodami zajęć,

np. pracami terenowymi (np. zajęcia *systemy rzeczne w antropocenie*). E-learning realizowany jest z wykorzystaniem dedykowanej temu celowi platformy Pegaz. Podczas zajęć studenci rozwiązują rzeczywiste, typowe dla badań geograficznych problemy. Zajęcia prowadzone w specjalistycznych pracowniach lub laboratoriach umożliwiają im np. opanowanie metod laboratoryjnych analiz gleb czy nabycie umiejętności geowizualizacji. Studenci są zatem metodycznie przygotowani do prowadzenia działalności naukowej, również w zakresie stosowania zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Stosowane metody, w tym wzajemna komunikacja w grupie językowej, pozwala i sprzyja uzyskaniu kompetencji językowych na poziomie B2+, adekwatnym do poziomu studiów. Metody kształcenia na kierunku geografia umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb studentów, np. poprzez możliwość wyboru terenu bądź tematu badania. Metody nauczania są dostosowywane do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Nauczyciele akademicy znajdują też w tym zakresie wsparcie w uniwersyteckim Centrum Dostępności. Program kształcenia na kierunku geografia w wysokim stopniu odpowiada na potrzeby realizacji indywidualnych ścieżek kształcenia.

W ramach kształcenia przygotowującego studentów do zawodu nauczyciela, studenci są zobligowani do zrealizowania praktyk nauczycielskich w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, odbywanych pod opieką nauczycieli geografii, jak również przy szerokim organizacyjnym, merytorycznym wsparciu nauczyciela akademickiego (osoby prowadzącej zajęcia z dydaktyki geografii). Praktyki te obejmują zarówno obserwację jak i prowadzenie lekcji geografii w szkole podstawowej i ponadpodstawowej jak również praktykę przygotowującą do nauczania przyrody. Wymiar 210 godzin praktyk jest zgodny ze standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Warunkiem zaliczenia praktyk jest złożenie przez studenta obszernej dokumentacji odbycia praktyk (dzienniczek praktyk, opinia nauczyciela, 15 arkuszy obserwacyjnych, konspekty przeprowadzonych lekcji, arkusz oceny praktyk) oraz uczestnictwo w indywidualnej rozmowie z prowadzącym zajęcia z dydaktyki geografii na temat zdobytych w trakcie praktyk doświadczeń, dokonanych obserwacji, sformułowanych samodzielnie wniosków. Zaprezentowana w formie filmowej dokumentacja praktyk wskazuje, że organizacja, przebieg, warunki zaliczenia przebiegają prawidłowo i sprzyjają nabywaniu bardzo istotnych w przygotowaniu do zawodu nauczyciela umiejętności praktycznych. Korekty wymaga w programie przygotowania studentów do zawodu nauczyciela brak punktów ECTS za praktykę pedagogiczno-dydaktyczną realizowaną w szkole. Jest to niezgodne z aktualnym standardem kształcenia nauczycieli na uczelniach wyższych jak również z zasadami punktacji ECTS, gdyż dużemu nakładowi pracy studenta związanej z realizacją praktyki zawodowej w szkole nie odpowiada właściwa liczba punktów ECTS. Rekomendowane jest dokonanie korekty punktacji ECTS poprzez przypisanie im odpowiedniej liczby za realizację praktyki pedagogiczno-dydaktycznej.

Studia drugiego stopnia na kierunku geografia odbywają się od poniedziałku do piątku, w godzinach 8:15-20.00. Przerwy między zajęciami wynoszą 15 minut. Harmonogram zajęć jest tak skonstruowany, aby umożliwiać studentom efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na zajęcia oraz naukę własną. W zależności od indywidualnego planu układ planu tygodniowego różni się. Studenci wybierając kursy znają ich harmonogram. Kilkundniowe wyjazdowe zajęcia terenowe odbywają się w ostatniej części semestru letniego, ich harmonogram również znany jest z wyprzedzeniem. Liczba egzaminów przypadających w sesji spełnia wymagania oraz pozwala na efektywne studiowanie i przygotowanie się do nich oraz na weryfikację wszystkich zakładanych efektów uczenia się. Informacja zwrotna o uzyskanych efektach przekazywana jest studentom w terminie do 10 dni od zaliczenia lub egzaminu.

Kształcenie studentów mające na celu nabycie przez nich kwalifikacji nauczycielskich pozwala na kształtowanie przez studentów indywidualnego toku kształcenia i odbywa się w ramach zajęć dla zainteresowanych studentów tego kierunku. Harmonogram realizacji programu kształcenia a w szczególności kolejność zajęć realizowanych na uczelni oraz czas realizacji praktyk w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych jest właściwy i określony w kartach poszczególnych zajęć w części mówiącej o wymaganiach wstępnych. Wprawdzie studenci podejmujący kształcenie nauczycielskie podczas spotkań są informowani o obowiązku realizacji grup zajęć w określonej kolejności, jednak rekomenduje się, aby na ten wymóg standardu kształcenia nauczycieli, dotyczący kolejności realizacji poszczególnych grup zajęć (przygotowanie psychologiczno-dydaktyczne, podstawy dydaktyki, przygotowanie dydaktyczne do nauczania geografii, praktyka w szkole), wskazać w sposób klarowny w całościowym programie przygotowania studentów do zawodu nauczyciela, aby studenci planując zajęcia fakultatywne przygotowujące do zawodu nauczyciela byli tego od początku świadomi.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę – nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Program studiów na kierunku geografia jest spójny, różnorodny i oddaje interdyscyplinarny charakter geografii. Treści są zgodne z efektami uczenia się oraz z aktualnym stanem wiedzy oraz metodyki badań geograficznych. Są też silnie powiązane z działalnością badawczą w dyscyplinach nauki i Ziemi i środowisku oraz geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna prowadzoną na Wydziale Geografii i Geologii UJ. Program studiów pozwala na zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych na rynku pracy oraz przygotowuje do prowadzenia badań naukowych. Formy zajęć są dostosowane do ich specyfiki oraz umożliwiają uzyskanie zakładanych efektów uczenia się. Wiedza i umiejętności uzyskane kameralnie są weryfikowane i pogłębiane na ćwiczeniach terenowych. Metody kształcenia uwzględniają nowoczesne narzędzia i sposoby komunikacji. Dobór treści kształcenia w przedmiotach przygotowujących do zawodu nauczyciela, program i wymiar praktyk zawodowych studentów w szkole, ich dokumentowanie, warunki zaliczenia, organizacja procesu nauczania uczenia się są zgodnie ze standardem kształcenia nauczycieli (rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela). Czas trwania studiów, sekwencja zajęć oraz nakład pracy mierzony ECTS zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Łączna liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia nie jest zgodna z wymaganiami w tym zakresie. Program pozwala na bardzo elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia oraz jej indywidualizację. Program studiów obejmuje wymaganą liczbę zajęć związanych z prowadzoną w jednostce działalnością naukową, zajęcia z języka obcego na właściwych dla każdego ze stopni studiów poziomach oraz odpowiednią liczbę punktów ESCT dla zajęć z dziedziny nauk humanistycznych. Formy zajęć i metody kształcenia obejmują zarówno tradycyjne, jak i nowoczesne rozwiązania, mogą być elastycznie dostosowywane do indywidualnych potrzeb studentów. Metody i techniki kształcenia na odległość są wykorzystywane we właściwym zakresie. Program praktyk nauczycielskich oraz organizacja i nadzór nad ich realizacją są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardzie kształcenia, a także powszechnie stosowaną praktyką w tym zakresie. Rozplanowanie zajęć umożliwia efektywne wykorzystanie czasu

przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Umożliwia też dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach. Całość procesu dydaktycznego umożliwia realizację efektów uczenia się i zapewnia ich weryfikację. Organizacja kształcenia nauczycieli jest w pełni zgodna ze standardami w tym zakresie.

Nieprawidłowości będące podstawą obniżenia oceny kryterium:

1. Łączna liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia nie jest zgodna z wymaganiami w tym zakresie.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się dostosowanie łącznej liczby punktów ECTS uzyskiwanej w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia do wymagań w tym zakresie.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki rekrutacji na studia są jasno określone i ogólnie dostępne poprzez stronę internetową. Podstawą udziału w rekrutacji jest posiadanie dyplomu licencjata. Rekrutacja jest otwarta dla posiadaczy dyplomów dowolnego kierunku, co umożliwia dobór kandydatów o zróżnicowanych kompetencjach i zainteresowaniach. W praktyce większość starających się o przyjęcia na studia II stopnia na kierunku geografia posiada dyplom licencjata geografii lub kierunków pokrewnych, np. gospodarki przestrzennej. Wstępna wiedza i poziom umiejętności niezbędny do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się weryfikowany jest podczas rozmowy kwalifikacyjnej, którą odbywają wszyscy kandydaci. Jej wynik decyduje o przyjęciu na studia. Takie kryterium umożliwia właściwy dobór kandydatów posiadających odpowiednią wiedzę i umiejętności niezbędne do podjęcia studiów na danym kierunku. System rekrutacyjny gwarantuje równe szanse w podjęciu studiów dla wszystkich kandydatów (w tym obcokrajowców oraz osób z niepełnosprawnościami). W warunkach rekrutacji nie uwzględnia się informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów oraz o wymaganiach sprzętowych związanych z nauczaniem na odległość. Od kandydatów na studia na kierunku geografia nie wymaga się specyficznych kompetencji cyfrowych, wykraczających poza podstawowe umiejętności, które posiadają maturzyści. Po przyjęciu na studia, studenci I roku otrzymują dostęp do narzędzi, przy pomocy których realizowane są zdalne elementy kształcenia oraz wszelką niezbędną pomoc w zakresie przyswojenia i wykorzystywania tych narzędzi.

O przyjęcie na kierunek geografia można starać się na podstawie potwierdzenia efektów uczenia się zdobytych poza systemem studiów. Określono procedurę identyfikacji efektów uczenia uzyskanych poza systemem studiów, a także sposób ich weryfikacji. Procedura ta zapewnia możliwość identyfikacji efektów uczenia oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Również warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni (w tym zagranicznej) dają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz

oceny ich zgodności w zakresie odpowiadającym kierunkowym efektom uczenia określonym w programie studiów.

Proces dyplomowania jest zgodny z obowiązującymi na UJ przepisami oraz dostosowany do specyfiki kierunku geografia. Studenci realizują pracę magisterską na I i II roku studiów. Promotorami są pracownicy ze stopniem co najmniej doktora habilitowanego, a za zgodą rady wydziału - jeśli kompetencje kandydata na promotora są szczególnie istotne dla danej pracy - również stopień doktora. Propozycje tematów sformułowane przez studentów są dyskutowane z tutorami, a następnie zatwierdzone przez radę instytutu, która ocenia ich zgodność z efektami uczenia się. Problematyka prac dyplomowych obejmuje szerokie spektrum zagadnień geograficznych, m. in. zmiany użytkowania ziemi, zachowania przestrzenne człowieka, zmiany klimatu i adaptację do nich, przemiany ruchu turystycznego. Wszystkie prace magisterskie mają charakter badawczy. Egzamin dyplomowy ma formę ustną, obejmuje minimum 3 pytania. Jak wykazała ocena wybranych prac dyplomowych, najczęściej zadawane są 4 pytania. Jedno z pytań odnosi się zawsze ściśle do tematyki zrealizowanej pracy, inne dotyczą zagadnień szerszych, ale powiązanych z zagadnieniami poruszonymi w pracy. Opisane wyżej zasady dyplomowania są trafne i specyficzne. Zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się są ściśle określone, zapewniają równorzędne traktowanie wszystkich studentów. Zasady weryfikacji efektów uczenia się są bezstronne, rzetelne i zapewniają porównywalność ocen. System oceniania jest tożsamy z powszechnie przyjętym na UJ. Szczegółowe kryteria zaliczenia każdego zajęcia są podane w kartach zajęć. W przypadku zaistnienia takiej potrzeby, opisywane zasady mogą zostać zmodyfikowane pod kątem osób z niepełnosprawnością, np. poprzez przedłużenie czasu zaliczenia/egzaminu pisemnego, zmianę formuły sprawdzianu, rozłożenie egzaminu na części, wykorzystanie urządzeń wspomagających. Informacje o wynikach podawane są w terminie do 10 dni, co jest zgodne z regulacjami UJ. Zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem są jasno określone i efektywne, zgodne z ogólnie przyjętymi sposobami postępowania w takich sytuacjach. W przypadku prowadzenia zaliczeń i egzaminów zdalnych na odległość (co miało miejsce w okresie pandemii), wykorzystywane oprogramowanie oraz przyjęte procedury gwarantowały poprawność identyfikacji studenta oraz bezpieczeństwo jego danych osobowych.

Studenci realizujący przygotowanie nauczycielskie wykonują szereg prac etapowych - zaliczeniowych i przygotowujących do zajęć praktycznych wykonywanych na platformie Pegaz. Wykonywane są one w ramach ćwiczeń z *dydaktyki geografii I i II*, *dydaktyki przyrody* oraz *praktyk śródrocznych* i *ciągłych*. Polegają one na: przygotowaniu scenariuszy lekcji, planowaniu zajęć, opracowaniu wyników obserwacji w formie arkuszy obserwacyjno-hospitacyjnych, opracowaniu konspektu fragmentów lekcji, prowadzonych przez studenta w szkole praktyk, przygotowaniu recenzji obserwowanych lekcji według podanego wzoru (dotyczą np. pomocy dydaktycznych, opracowanych projektów sprawdzianów, ćwiczeń dla uczniów), prezentacji filmów nagranych podczas praktyki w szkole. Zarówno zaliczenie ćwiczeń z dydaktyki geografii, dydaktyki przyrody jak i konwersatorium wymaga spełnienia takich warunków jak: złożenie e-portfolio, 100% obecności na hospitacjach lekcji w szkole i uzupełnienie arkuszy obserwacji tych lekcji, aktywny udział w praktykowaniu różnych form i technik pracy podczas zajęć ćwiczeniowych.

Do oceny efektów uczenia się wykorzystywane jest szerokie spektrum metod. Są one adekwatne do rodzaju weryfikowanych efektów uczenia się, w okresie pandemii zostały dostosowane do

uwarunkowań kształcenia na odległość. Wiedza sprawdzana jest zarówno poprzez pisemne formy wypowiedzi o różnym charakterze – od testów jednokrotnego wyboru, poprzez krótkie odpowiedzi otwarte, po eseje – jak też podczas egzaminów ustnych. Formy weryfikacji dostosowane są do efektów uczenia się i uwarunkowań organizacyjnych konkretnych zajęć. Ich duże zróżnicowanie umożliwia nabycie przez studentów umiejętności formułowania myśli i prezentacji wypowiedzi różnorodnego typu. Umiejętności sprawdzane są w trakcie ćwiczeń w salach, konwersatoriów i laboratoriów, gdzie nabytą wiedzę i umiejętności student stosuje do rozwiązania zadania problemowego. Umiejętności są sprawdzane również podczas ćwiczeń terenowych, gdzie studenci mają okazję zastosowania konkretnych metod oraz narzędzi. Ćwiczenia terenowe pozwalają również na ocenę kompetencji społecznych studenta, np. zdolności do pracy w grupie. Metody weryfikacji efektów uczenia się, zwłaszcza prace projektowe umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania studenta do prowadzenia działalności naukowej. Na zajęciach z języka obcego stosowane są standardowe metody weryfikacji kompetencji językowych (wypowiedzi ustne i pisemne). Pozwalają one na ocenę opanowania języka obcego na poziomie zgodnym ze stopniem studiów. Metody weryfikacji efektów uczenia się są zgodne ze standardem kształcenia nauczycieli.

Dowodami na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się są wyniki prac etapowych i egzaminacyjnych, projektów, prac dyplomowych oraz dzienniki praktyk. Analiza wylosowanych prac etapowych wykazała, że prace etapowe mają zróżnicowaną formę i w większości są dostosowane do zakładanych efektów uczenia się. Stwierdzono jednak przypadki, w których przyjęta forma pracy etapowej była dla studentów dużym wyzwaniem (egzamin pisemny z pytaniami otwartymi, geograficzne uwarunkowania jakości życia i metody ich badania) bądź też weryfikowała głównie elementarną wiedzę faktograficzną (wybrane krajobrazy Ziemi). Wszystkie wylosowane do oceny prace dyplomowe mają charakter badawczy, analizując wylosowane do oceny prace dyplomowe stwierdzono pojedyncze przypadki niezgodności treści pracy z tytułem oraz zawyżenia wystawionych ocen. Prace etapowe (w tym dyplomowe) są zgodne z przyporządkowaniem kierunku do dyscyplin. Efekty uczenia się są monitorowane poprzez analizę pozycji absolwentów na rynku pracy. Badanie Monitorowanie Losu Absolwentów prowadzone jest przez Centrum Wsparcia dydaktyki. Przekazywane władzom jednostek raporty odnoszą się do wydziałów; jeśli wielkość próby jest odpowiednia, możliwe jest przygotowanie raportu dla kierunku. Studenci są autorami bądź współautorami licznych publikacji naukowych. Tylko w 2021 ukazało się 11, a w 2022 – 8 takich prac. Zespoły z udziałem studentów publikują zarówno rozdziały w monografiach, jak i artykuły w czasopismach naukowych o uznanej pozycji (np. International Journal of Disaster and Risk Reduction, Prace i Studia Geograficzne). Prace magisterskie absolwentów kierunku geografia są nagradzane w licznych ogólnopolskich konkursach (w latach 2021-22 wyróżniono 6 prac – m.in. w konkursie Stowarzyszenia Hydrologów Polskich oraz konkursie Narodowego Instytutu Dziedzictwa i Kultury Wsi).

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę – nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Proces rekrutacji na studia, weryfikacja osiągniętych przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz zasady dyplomowania są sformułowane w jasny sposób, który zapewnia osiągnięcie zakładanych celów. Są również rzetelne, przejrzyste i bezstronne. Warunki

rekrutacji oraz metody weryfikacji efektów uczenia się są możliwe do zaadaptowania na potrzeby studentów z niepełnosprawnością. Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów lub w innej uczelni zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności do efektów uczenia się określonych w danym programie studiów. Zasady i procedury dyplomowania są trafne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się są bezstronne, rzetelne i przejrzyste. Zapewniają otrzymywanie przez studentów informacji zwrotnej dotyczącej osiągnięcia efektów uczenia się. Określają też zasady weryfikacji i oceny uwzględniające postępowanie w sytuacjach konfliktowych. Obejmują sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem. Stosowane metody oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się są skuteczne, umożliwiają sprawdzenia przygotowania do udziału w działalności naukowej oraz kompetencji językowych. Osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się potwierdzają prace etapowe, egzaminacyjne oraz dzienniki praktyk nauczycielskich. Zaplanowane formy prac etapowych sprzyjają doskonaleniu umiejętności praktycznych studentów w zakresie ich przygotowania do zawodu nauczyciela geografii i spełniają warunki weryfikacji efektów nauczycielskiego kształcenia studentów. Prace dyplomowe są dostosowane do efektów uczenia się oraz dyscyplin, do których kierunku jest przyporządkowany. Liczne publikacje studentów wskazują na ich dobre przygotowanie do pracy badawczej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Nauczyciele akademicy, prowadzący zajęcia na kierunku geografia, reprezentują przede wszystkim dwie dyscypliny naukowe, do których przyporządkowany jest ten kierunek, tj.: nauki o Ziemi i środowisku oraz geografię społeczno-ekonomiczną i gospodarkę przestrzenną. Posiadają również aktualny i udokumentowany dorobek naukowy w obu dyscyplinach naukowych. Do głównych obszarów badawczych nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku należą: badania form rzeźby terenu i ich ewolucji; różnicowanie, zasobność i przekształcenia gleb; zmiany struktury i funkcjonowania środowiska przyrodniczego; badania obszarów polarnych; różne aspekty antropopresji w środowisku przyrodniczym; badania z zakresu klimatologii i meteorologii (w tym zmian klimatu, ekstremalnych zdarzeń meteorologicznych czy biometeorologii i bioklimatologii); zmiany stosunków wodnych na wybranych obszarach (w tym degradacja i ochrona wód); wykorzystanie systemów informacji geograficznej w badaniach geograficznych; uwarunkowania rozwoju turystyki (w tym turystyki pielgrzymkowej); badania społeczno-ekonomiczne polskich regionów; przemiany obszarów miejskich; rewitalizacja obszarów zurbanizowanych; mechanizmy rozwoju społeczno-gospodarczego; czy ocena dostępności komunikacyjnej wybranych obszarów i zagadnienia transportu miejskiego oraz lotniczego).

Zajęcia wykraczające poza zakres geografii prowadzą specjaliści, reprezentujący odpowiednie dyscypliny naukowe. Daje to dobrą podstawę do prawidłowej realizacji zajęć. Wiedza i doświadczenie badawcze kadry odpowiada charakterowi prowadzonych zajęć oraz umożliwia nabywanie przez studentów kierunku geografia kompetencji badawczych.

Na kierunku geografia na drugim stopniu zajęcia prowadzi 60 osób zatrudnionych w IGiGP. Struktura kadry prowadzącej zajęcia na kierunku geografia jest następująca: 9 osób posiada tytuł profesora (w tym 7 z dyscypliny nauki o Ziemi i środowisku), 19 osób - stopień doktora habilitowanego (w tym 12 z dyscypliny nauki o Ziemi i środowisku), 29 osób - stopień doktora (w tym 15 z dyscypliny nauki o Ziemi i środowisku) i 3 osoby tytuł magistra (wszyscy z dyscypliny nauki o Ziemi i środowisku). Dorobek naukowy kadry jest zbieżny z tematyką prowadzonych zajęć. Obecnie na ocenianym drugim stopniu studiów zajęcia prowadzą ponadto 23 osoby niezatrudnione w IGiGP. Głównie są to osoby pracujące w Instytucie Nauk Geologicznych, innych jednostkach UJ oraz specjaliści-praktycy spoza Uczelni. Zajęcia związane z przygotowaniem do wykonywania zawodu nauczyciela powierzono kilkoosobowemu zespołowi Studium Pedagogicznego (zajęcia z psychologii i pedagogiki) oraz dydaktyków geografii, realizującym zajęcia dydaktyki przedmiotowej. Liczebność kadry w stosunku do liczby studentów jest właściwa (na 1 pracownika Instytutu przypada 2,1 studentów, co stanowi właściwy wskaźnik dostępności kadry). W związku z tym struktura kwalifikacji kadry oraz jej liczebność umożliwiają prawidłową realizację zajęć.

Osoby prowadzące zajęcia na kierunku geografia posiadają kompetencje potwierdzone dorobkiem naukowym z dziedziny nauk ścisłych i przyrodniczych i dyscypliny nauki o Ziemi i środowisku, z dziedziny nauk społecznych i dyscypliny geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna oraz nauk humanistycznych. Nauczyciele akademicy posiadają kompetencje dydaktyczne, także w zakresie kształcenia na odległość. Szkolenia kadry w zakresie kształcenia zdalnego, w tym obsługi platformy Pegaz, przeprowadziło Centrum Zdalnego Nauczania UJ. Został też przygotowany film instruktażowy dla prowadzących zajęcia zdalnie, w jaki sposób należy używać do tego celu infrastrukturę IGiGP. Potwierdziły to przeprowadzone hospitacje. Podsumowując należy stwierdzić, iż kadra prowadząca zajęcia na drugim stopniu kierunku geografia posiada odpowiednie kwalifikacje i kompetencje umożliwiające prawidłową realizację zajęć.

Przydział zajęć oraz obciążenie godzinowe poszczególnych osób prowadzących zajęcia, w tym związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, umożliwia prawidłową realizację zajęć. Zakres obciążeń dydaktycznych na kierunku geografia mieści się w przedziale 17-435 godzin na jednego nauczyciela akademickiego, przeciętnie 180-220 godzin na jednego pracownika. Podstawę przydziałów zajęć dydaktycznych dla kolejnego roku akademickiego dla pracowników UJ stanowi dokumentacja potwierdzająca realizację zajęć w poprzednim roku akademickim. Następnie jest ona aktualizowana w oparciu o listę uruchamianych zajęć oraz liczbę grup. Proces obsady zajęć rozpoczyna ogłoszenie listy zajęć uruchamianych w nadchodzącym roku akademickim. Lista zajęć jest publikowana do wiadomości wszystkich pracowników Instytutu. Przydziały zajęć dyskutowane są i weryfikowane w obrębie zakładów i pracowni tworzących Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ z pomocą zastępcy dyrektora ds. studenckich, który ostatecznie zatwierdza indywidualne przydziały zajęć. O przydziale do określonych zajęć decyduje dorobek naukowy, a także względy formalne (np. możliwość prowadzenia zajęć przez adiunkta bez habilitacji). Jak dotąd, nie wystąpiły konflikty na tle przydziałów zajęć. Obciążenia godzinowe pracowników, dla których Wydział jest pierwszym miejscem pracy, są zgodne z wymaganiami. Skala zatrudnienia jest odpowiednia w stosunku do aktualnych potrzeb. Wynika z tego, iż dobór osób prowadzących zajęcia jest transparentny i zgodny z potrzebami. Uwzględnia także wymogi związane z

prowadzeniem zajęć w sposób zdalny. O obsadzie zajęć decyduje zgodność kompetencji badawczych, doświadczenia oraz dorobku naukowego. Poprawność obsady zajęć jest weryfikowana poprzez hospitację. Na WGiG istnieje opracowana procedura hospitacji, która pozwala na 2 rodzaje hospitacji zajęć, tzw. systemową, która dotyczy młodych pracowników dydaktycznych w okresie pierwszych 3 lat zatrudnienia oraz osób prowadzących zajęcia w ramach umów cywilno-prawnych, tj. niebędących pracownikami WGiG UJ oraz interwencyjną, która prowadzona jest w odpowiedzi na zgłoszone i potwierdzone nieprawidłowości. Zastrzeżenia wzbudza zapis w procedurze, iż pracownik hospitowany jest informowany o hospitacji na tydzień przed jej realizacją (przez co traci się element zaskoczenia i odpowiedniego przygotowania się takiej hospitacji, a nie stwierdzenia stanu faktycznego) oraz to, że nauczyciel może być tylko raz hospitowany w semestrze (szczególnie w przypadku hospitacji interwencyjnej). Rekomenduje się modyfikację regulaminu pozwalającą na zmianę sugerowanego terminu hospitacji (informacja, iż pracownik będzie w danym semestrze hospitowany bez wskazania terminu) oraz w przypadku częstszych nieprawidłowości na różnych zajęciach zniesienia ograniczenia do tylko 1 hospitacji w semestrze.

Samodzielne prowadzenie zajęć terenowych przez doktoranta, który obecnie jest traktowany jako student, a nie nauczyciel akademicki zatrudniony na UJ, warto zastąpić współprowadzeniem z uczestnictwem nauczyciela akademickiego. W przypadku jakiegokolwiek poważniejszego wypadku mogą grozić poważnie konsekwencje. Rekomenduje się realizację wszystkich ćwiczeń terenowych z udziałem pracowników UJ, a doktoranci powinni co najwyżej być współprowadzącymi takie zajęcia.

Nauczyciele akademicy i inne osoby prowadzące zajęcia na kierunku geografia są przygotowani do ich realizacji z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Kontrolę realizacji zajęć, w tym zajęć prowadzonych zdalnie, prowadzi się na podstawie cyklicznych badań pt. „Ocena Zajęć Dydaktycznych”. Wnioski z kontroli są na bieżąco realizowane, szczególnie te dotyczące doskonalenia kształcenia na odległość. Ponadto w Uniwersytecie Jagiellońskim w latach 2020/2021 i 2021/2022 przeprowadzono także ankietowanie kadry prowadzącej zajęcia pod nazwą „Badanie Nauczycieli Akademickich” dotyczące kształcenia na odległość. Zostało ono przygotowane przez Centrum Wspierania Dydaktyki. Wyniki tych badań zostały przekazane do władz IGiGP. Wyniki tych badań wskazują, iż nauczyciele wyrażali obawy wynikające z braku możliwości bezpośredniego kontaktu pomiędzy studentami pracującymi w grupach. Wskazywali też, że nawet najlepsze narzędzia wykorzystywane w kształceniu na odległość nie zastępują w pełni kontaktu bezpośredniego. Innym zjawiskiem była niechęć włączenia przez studentów kamer podczas zajęć. Reakcją na to było wprowadzenie możliwości wymagania od studentów włączonych kamer szczególnie podczas prezentowania prac etapowych czy zaliczeń i egzaminów ustnych. Z drugiej strony część nauczycieli pozytywnie oceniło możliwość konsultacji realizowanych zdalnie.

W składzie osobowym Instytutu IGiGP znajdują się osoby posiadające pełne kwalifikacje, do prowadzenia zajęć w zakresie przygotowania studentów do zawodu nauczyciela geografii i przyrody. Na uwagę zasługuje ich poszerzony zakres zainteresowań badawczych dotyczący aktualnych problemów pedagogiki takich jak: oligofrenopedagogika, tutoring, praca z uczniami z niepełnosprawnością, edukacja włączająca, arteterapia, wykorzystanie nowych technologii. Potwierdzeniem kompetencji dydaktycznych i pedagogicznych osób prowadzących zajęcia z zakresu przygotowania nauczycielskiego są ich naukowe publikacje, opracowane materiały dydaktyczne, filmy edukacyjne, prowadzenie szkoleń dla pracowników UJ w ramach tygodnia Jakości Kształcenia, warsztatów dla nauczycieli, realizacja projektów edukacyjnych (Małopolska Chmura Edukacyjna) i różne formy działalności popularyzatorskiej. Wśród publikacji tych pracowników dominują jednak pozycje nawiązujące bardziej do pedagogiki (szczególnie oligofrenopedagogiki), niż do dydaktyki

geografii. Tym samym, posiadane przez kadrę kompetencje i doświadczenie są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardzie kształcenia nauczycieli.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku geografia mają możliwość skorzystania z szeregu szkoleń oferowanych przez Uczelnię. Największe możliwości podnoszenia kompetencji dydaktycznych przez pracowników IGiGP daje program „ZintegrUJ” realizowany w Uniwersytecie Jagiellońskim. Kadra naukowo-dydaktyczna i dydaktyczna prowadząca zajęcia na kierunku geografia uczestniczy także w szkoleniach organizowanych przez instytucje spoza Uczelni, adekwatnie do potrzeb związanych z zakresem swojej działalności dydaktycznej. W tym drugim przypadku otrzymuje ona wsparcie finansowe. O jakości i poziomie kompetencji dydaktycznych świadczą też nagrody i wyróżnienia otrzymywane przez pracowników IGiGP. W 2022 r. jeden z nich otrzymał nagrodę *Pro Arte Docendi* za wysoką jakość pracy dydaktycznej. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku geografia uzyskują także wyróżnienia za działania i pracę na rzecz jakości kształcenia oraz za znaczące osiągnięcia dydaktyczne.

Na UJ, a więc także na kierunku geografia, monitorowana jest ocena zajęć i osób je prowadzących, w tym narzędzi do kształcenia zdalnego. Prowadzi się je za pomocą cyklicznych badań „Ocena zajęć dydaktycznych”. Głównym celem tych badań jest poprawa jakości prowadzonych zajęć poprzez ich ewaluację przez ich uczestników. Studenckie oceny stanowią istotny element okresowej oceny pracownika naukowo-dydaktycznego i dydaktycznego. Mają także wpływ na podejmowanie decyzji przez kierowników jednostek dotyczących obsady zajęć.

w Uniwersytecie Jagiellońskim, a więc i w IGiGP nauczyciele akademicy poddawani są okresowym ocenom ich pracy, obejmującym działalność naukową oraz dydaktyczną. Uwzględnia się w nich wyniki zarówno hospitacji, jak i ocen dokonywanych przez studentów. Polityka kadrowa prowadzona w IGiGP odpowiada potrzebom na kierunku geografia. Zapewnia ona odpowiednią realizację zajęć poprzez właściwą liczebność kadry o wysokich kwalifikacjach, posiadającą udokumentowany dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe. Dokonywana ocena kadry akademickiej sprzyja rozpoznawaniu jej potrzeb, a przez to motywuje i stymuluje ją wszechstronnego doskonalenia. Indywidualizacja ścieżek rozwojowych nauczycieli akademickich jest ściśle określona w Regulaminie Pracy Uniwersytetu Jagiellońskiego. Dotyczy to np. możliwości skorzystania z płatnego urlopu naukowego przez pracownika posiadającego co najmniej stopień doktora w celu prowadzenia badań naukowych. Ponadto osoby kierujące projektami badawczymi mają także możliwość wnioskowania o obniżenie pensum dydaktycznego.

Proces zatrudniania nowych nauczycieli akademickich podlega regulacjom ogólnouniwersyteckim i przebiega w systemie konkursowym. Kryteria zależą od rodzaju stanowiska. Jednak podstawowymi kryteriami jest zawsze zgodność profilu dorobku naukowo-dydaktycznego kandydata z oferowanym w danym konkursie etatem oraz dorobek naukowy (jakość publikacji oraz uzyskane projekty) i dydaktyczny (doświadczenie w prowadzeniu zajęć). Co roku zatrudniana jest przynajmniej 1 osoba, co pozwala na stopniową eliminację luki pokoleniowej. W związku z powyższym polityka kadrowa stwarza podstawy stabilizacji zatrudnienia i umożliwia trwały rozwój nauczycieli akademickich. Umożliwia zatrudnianie właściwych kandydatów na odpowiednie stanowiska i zapewnia ciągłość procesu kształcenia.

W Uczelni, a więc także na ocenianym kierunku, została opracowana ogólnouniwersytecka procedura rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom. W związku z tym na UJ została powołana instytucja Rzecznika Praw i Wartości Akademickich. Ponadto powstał Dział ds. Bezpieczeństwa i

Równego Traktowania „Bezpieczni UJ”. Jest to jednostka ogólnouczelniana, którą powołano do koordynacji działań na rzecz bezpieczeństwa osobistego oraz równego traktowania zarówno pracowników, jak i studentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy) – nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kadra akademicka prowadząca zajęcia na kierunku geografia posiada aktualny, udokumentowany i nie budzący zastrzeżeń dorobek w dyscyplinach naukowych, do których przyporządkowano oceniany kierunek. Kadra akademicka cechuje się wysokimi kompetencjami dydaktycznymi uwzględniającymi wykorzystanie metod i technik kształcenia na odległość. Liczebność i stabilność kadry jest właściwa i zapewnia prawidłową realizację zajęć. Obsada zajęć jest właściwa i uwzględnia odpowiedni dorobek naukowy osób prowadzących zajęcia. Kwalifikacje, kompetencje i doświadczenie osób prowadzących kształcenie przygotowujące do zawodu nauczyciela są zgodne ze standardami w tym zakresie. Polityka kadrowa prowadzona w Uczelni, w tym w IGiGP, jest transparentna i nie budzi zastrzeżeń. Prowadzona jest w sposób racjonalny i jest elementem strategii Uczelni. Zasady polityki zatrudnienia obejmują przeprowadzanie otwartych konkursów na stanowiska naukowo-dydaktyczne, zgodnych z odpowiednimi wymaganiami dotyczącymi zarówno dorobku naukowego, jak i kompetencji dydaktycznych. Podstawową zasadą jest zatrudnianie osób zapewniających właściwy rozwój naukowy, wysoką jakość kształcenia oraz posiadających odpowiednie kwalifikacje dydaktyczne. Prowadzona polityka kadrowa zapewnia prawidłową realizację zajęć oraz sprzyja stabilizacji zatrudnienia. Kadra na kierunku geografia jest stymulowana i motywowana do wszechstronnego doskonalenia. Przeprowadzane szkolenia zapewniają potrzeby nauczycieli akademickich w zakresie podnoszenia kompetencji dydaktycznych, w tym związanych z kształceniem zdalnym. Na Uczelni funkcjonuje ogólnouniwersytecka procedura rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa lub wszelkich form dyskryminacji i przemocy. Ewentualnym ofiarom dyskryminacji i przemocy zapewniane są różne formy pomocy.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Kształcenie na kierunku geografia prowadzone jest w salach, pracowniach komputerowych oraz specjalistycznych laboratoriach naukowych znajdujących się w nowoczesnym budynku znajdującym się na terenie Kampusu 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Wszystkie sale dydaktyczne (4 sale wykładowe, 8 sal ćwiczeniowych i 4 laboratoria komputerowe) i pracownie

posiadają ekrany i projektory multimedialne, a większość z nich dysponuje stanowiskami dla nauczyciela akademickiego, wyposażonymi w komputery z dostępem do Internetu oraz zintegrowane z projektorami i systemem nagłośnienia. W sumie w salach znajduje się ok. 435 miejsc dla słuchaczy. Największa sala wykładowa IGiGP posiada miejsca dla 77 osób a najmniejsza – dla 56 osób. Większość sal dydaktycznych ma 16 miejsc, co biorąc pod uwagę liczbę studentów geografii, wystarcza z nadkładem do prowadzenia zajęć na kierunku geografia na danym roku. Ponadto jedna z sal ćwiczeniowych przystosowana jest dodatkowo do zajęć z zakresu metodyki kartografii, na co składają się specjalne stoły z możliwością podłączenia indywidualnego oświetlenia i komputerów. W procesie modernizacji sal w celu poprawy jakości obrazu wyświetlanych prezentacji klasyczne rzutniki multimedialne są stopniowo wymieniane na wielocalowe monitory telewizyjne.

Tak więc pomieszczenia dydaktyczne oraz ich wyposażenie dostosowane jest do potrzeb kształcenia na kierunku geografia, w tym także stwarza warunki do działalności naukowej studentów. Umożliwia to prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Istniejące laboratoria naukowe, tj. zespół laboratoriów geomorfologicznych, gleboznawcze, hydrologiczno-chemiczne, wyposażone w szereg urządzeń o wysokim standardzie, pozwalających na wykonywanie przez studentów analiz związanych z procesem kształcenia i samodzielnymi badaniami na potrzeby prac dyplomowych. Ich wielkość oraz liczba stanowisk jest dostosowana do specyfiki zajęć i prowadzenia badań. Oprócz laboratoriów Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ prowadzi 2 terenowe stacje naukowe z zapleczem naukowo-dydaktycznym. Pierwsza z nich to Stacja Naukowa Zakładu Klimatologii IGiGP UJ „Ogród Botaniczny” w Krakowie, założona już w 1792 roku przez Jana Śniadeckiego w budynku Obserwatorium Astronomicznego (obecnie Collegium Śniadeckiego). Dodatkowo w 1958 roku założono w północno-wschodniej części Ogrodu Botanicznego UJ ogródek meteorologiczny. W związku z tym prowadzone są tam 2 serie pomiarowe: od 1792 r. (tzw. seria historyczna) oraz od 1958 r. (tzw. seria z ogrodu botanicznego). Druga z nich to Stacja Naukowa IGiGP UJ w Łazach k. Bochni, w której prowadzi się monitoring meteorologiczny i hydrologiczny, badania geomorfologiczne oraz badania antropogenicznych przeobrażeń środowiska. Posiada ona 23 miejsca noclegowe, 2 sale konferencyjno-wykładowe, bibliotekę, zbiory kartograficzne, laboratorium komputerowe oraz hydrochemiczne. Obie stacje wykorzystywane są zarówno do celów dydaktycznych, jak i dają studentom możliwość prowadzenia tam badań naukowych. Obydwie Stacje Naukowe tworzą doskonałe warunki do realizacji zajęć dydaktycznych służących przygotowaniu studentów realizujących przygotowanie do zawodu nauczyciela w zakresie prowadzenia zajęć i obserwacji terenowych. Stacja Naukowa w Łazach jest również wykorzystywana przez nauczyciela akademickiego prowadzącego przygotowanie studentów do pracy w szkole do prowadzenia zajęć szkoleniowych i warsztatów terenowych dla nauczycieli co jest dobrym przykładem współpracy uczelni z otoczeniem społecznym. Wszelka infrastruktura, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne, aparatura badawcza są sprawne i nowoczesne oraz nieodlegające od aktualnie używanych w działalności naukowej. Są one dostosowane do liczby studentów na kierunku geografia oraz umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielnie czynności badawcze wykonywane przez studentów. Sytuacja związana z COVID-19 wymusiła szerokie wykorzystanie zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych w celu zdalnego prowadzenia zajęć dydaktycznych. Pracownicy i studenci mają dostęp do platform e-learningowych. Należy do nich platforma zdalnego nauczania Pegaz. Na szeroką skalę w procesie dydaktycznym była wykorzystywana aplikacja MS Teams. IGiGP dysponuje wspomnianymi już 4 laboratoriami komputerowymi w sumie z 64 stanowiskami komputerowymi. Komputery umożliwiają sprawne wykonywanie ćwiczeń w ramach zajęć. Oprogramowanie specjalistyczne niezbędne dla osiągnięcia zakładanych efektów uczenia jest

dostępne dla studentów geografii nieodpłatnie. W zależności od rodzaju dostępnej licencji studenci mają także możliwość instalowania oprogramowania wykorzystywanego w procesie dydaktycznym na komputerach prywatnych, dzięki czemu mogą realizować ćwiczenia i projekty również w domu oraz przygotowywać prace dyplomowe.

Laboratoria komputerowe posiadają różne oprogramowanie, w tym także specjalistyczne. Przykładem takiego oprogramowania są: programy GIS, programy graficzne, czy programy matematyczno-statystyczne. Liczba stanowisk w laboratoriach komputerowych odpowiada liczebności grup, zapewniając również możliwość indywidualnej pracy studentów. Są one adekwatne do rzeczywistych potrzeb dydaktycznych.

Studenci geografii korzystają z międzywydziałowej Biblioteki Nauk Przyrodniczych UJ. Jej księgozbiór liczy ponad 164 tys. woluminów (36% to literatura geograficzna i pokrewna) i ponad 1800 tytułów czasopism polskich i zagranicznych. Część pozycji udostępniana jest jako zbiór podręczny. Biblioteka ta dysponuje 145 miejscami dla czytelników, 19 stanowiskami komputerowymi z łączem internetowym oraz 10 stanowisk z możliwością podłączenia własnego sprzętu komputerowego. Posiada też dwa skanery, a także odizolowany pokój do pracy w grupach. Omawiana biblioteka znajduje się w nowoczesnym budynku. Urządzona jest zgodnie ze standardami, uwzględniającymi specyfikę nauk przyrodniczych. Zgromadzony księgozbiór umożliwia realizację celów badawczych i dydaktycznych. Zbiory biblioteki udostępnione są w formie tradycyjnej, a część zbiorów w formie online (w ramach UJ działa Repozytorium Cyfrowych Danych Przestrzennych). Na terenie biblioteki działa bezprzewodowa sieć internetowa. Biblioteka jest czynna i dostępna dla studentów od poniedziałku do piątku w godz. 9.00-20.00. W semestrze letnim bieżącego roku akademickiego godziny otwarcia biblioteki zostały skrócone do godz. 18.00 z uwagi na wdrażany program oszczędnościowy. Uzupełnieniem oferty Biblioteki są zasoby Biblioteki Głównej UJ oraz literatura specjalistyczna, zgromadzona w zbiorach poszczególnych zakładów.

Mimo skróconego czasu otwarcia biblioteki umożliwia ona korzystanie z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej. Stworzone są też warunki do korzystania przez studentów z zasobów bibliotecznych w formie cyfrowej.

W Zespole Dydaktyczno-Bibliotecznym kampusu mieszczą się zbiory kartograficzne IGiGP. W Cyfrowym Katalogu Map skatalogowano ponad 113.000 obiektów kartograficznych, głównie z obszaru obecnych województw małopolskiego i podkarpackiego. Część zasobów kartograficznych w wersji cyfrowej znajduje się w Repozytorium Cyfrowych Danych Przestrzennych. Serwis ten znajduje się na uniwersyteckiej platformie ArcGIS Online i dostępny jest dla pracowników, doktorantów i studentów UJ posiadających odpowiednie konto.

Udostępnianie i korzystanie z infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej jest zgodne z przepisami BHP. W przypadku pracowni i laboratoriów badawczych IGiGP opracowano dedykowany im regulamin BHP. Na terenie IGiGP wszyscy studenci, doktoranci oraz pracownicy mają możliwość korzystania, po zalogowaniu, z dostępu do Internetu poprzez sieć bezprzewodową WiFi oraz usługi Eduroam (międzynarodowa akademicka sieć WiFi). Uczelnia zapewnia studentom dostęp do pomieszczeń dydaktycznych i laboratoriów badawczych także poza godzinami zajęć, głównie w celu realizacji zadań badawczych na potrzeby prac dyplomowych, czy też projektów.

Budynek, w którym mieści się IGiGP oraz prowadzony jest proces dydaktyczny na kierunku geografia, przystosowany jest do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Pozbawiony jest fizycznych barier, które stanowiłyby źródło ograniczeń dla osób z niepełnosprawnością. Windy i podjazdy spełniają standardy niezbędne dla potrzeb osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Dla studentów z niepełnosprawnościami dostępna jest winda z komunikatami głosowymi i opisem w

alfabecie Braille'a. Całość infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej zapewnia takim studentom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej oraz korzystaniu z technologii informacyjno-komunikacyjnej.

Stosowane oprogramowanie, umożliwia pełną synchroniczną, a także asynchroniczną interakcję pomiędzy studentami, w tym studentami o specjalnych potrzebach dydaktycznych, a osobami prowadzącymi zajęcia. Należy zaznaczyć, że zajęcia w Wydziale prowadzone są wyłącznie w sposób synchroniczny wg ustalonego planu. Stosowane programy umożliwiają sprawne prowadzenie zajęć na odległość, wymianę materiałów czy weryfikację efektów uczenia się.

Instytut zapewnia dostęp wszystkim osobom studiującym oraz prowadzącym zajęcia do wirtualnych laboratoriów. Dzieje się to za pomocą systemu USOS, do którego logowanie otwiera także możliwość dostępu do platformy zdalnego nauczania Pegaz. Oprócz niej, po zalogowaniu, użytkownicy otrzymują dostęp do plików instalacji oprogramowania udostępnianego przez Uniwersytet Jagielloński, w tym związanego z kształceniem na odległość.

Do prawidłowego kształcenia, w tym na odległość, niezbędne są odpowiednie zasoby biblioteczne, informacyjne i edukacyjne. Na ocenianym kierunku są odpowiednie pod względem aktualności i zakresu tematycznego z potrzebami procesu kształcenia oraz umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Zbiory omawianej wcześniej biblioteki są na bieżąco aktualizowane i uzupełniane o nowości wydawnicze, w tym na podstawie zapotrzebowania składanego przez prowadzących zajęcia. Obejmują literaturę zalecaną przez nauczycieli akademickich w kartach zajęć zarówno w języku polskim, jak i angielskim, jednak w części w zbyt małej liczbie egzemplarzy. Rekomenduje się w miarę potrzeb uzupełnienie posiadanej literatury w liczbie zaspokajającej potrzeby studentów. Zapewnia to prawidłową realizację zajęć dydaktycznych. Zbiory te są dostępne w sposób tradycyjny oraz z wykorzystaniem narzędzi informatycznych. Biblioteka Nauk Przyrodniczych jest w pełni dostosowana do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami ruchowymi, natomiast nie ma urządzeń zapewniających obsługę osób niewidomych.

Na kierunku geografia zapewnione są materiały dydaktyczne opracowane w formie elektronicznej. Udostępniane są np. poprzez platformę Pegaz lub z wykorzystaniem aplikacji MS Teams. Stosowane oprogramowanie umożliwia udostępnianie ich studentom, w tym studentom z niepełnosprawnościami, w sposób zdalny.

W przypadku modułu nauczycielskiego do kształcenia studentów wykorzystywana jest specjalistyczna pracownia dydaktyczna. Jest ona wyposażona w pomoce i środki dydaktyczne stosowane w geograficznej edukacji szkolnej. Całość infrastruktury dydaktycznej i naukowej w IGiGP spełnia reguły i wymagania zawarte w standardzie kształcenia nauczycieli.

W Instytucie prowadzone są okresowe przeglądy infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz zasobów edukacyjnych wykorzystywanych w procesie kształcenia na kierunku geografia. W ocenie jakości, aktualności oraz dostosowania infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej do potrzeb procesu nauczania i uczenia się, oprócz Władz Dziekańskich i zespołu programowego ds. kierunku geografia, biorą udział studenci. W ocenie tej uwzględnia się potrzeby studentów z niepełnosprawnościami. Ponadto osoby prowadzące zajęcia na bieżąco zgłaszają zapotrzebowanie na doposażenie sal dydaktycznych, wymianę zużytych części lub naprawę sprzętu.

Oprogramowanie wykorzystywane w procesie kształcenia, w tym z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, podlega permanentnej aktualizacji. Infrastruktura informatyczna jest też powoli, ale systematycznie unowocześniana. Na kierunku geografia w okresowych przeglądach zapewniony jest udział nauczycieli akademickich, innych osób prowadzących zajęcia (w tym m.in. specjalisty ds. informatycznych) oraz przedstawicieli studentów. Należy stwierdzić, iż wyniki tych

przeглядów są wykorzystywane do ciągłego doskonalenia wydziałowej infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej oraz ich wyposażenia. Dzięki temu zapewniona jest prawidłowa realizacja procesu dydaktycznego.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy) – nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, badawcza dydaktyczna oraz biblioteczna, wykorzystywana w realizacji procesu dydaktycznego na kierunku geografia umożliwia prawidłową realizację zajęć. Pozwala też na przygotowanie do prowadzenia lub udział studentów w działalności naukowej. Sale dydaktyczne, pracownie specjalistyczne, laboratoria naukowe i ich wyposażenie są zgodne z potrzebami procesu dydaktycznego, są adekwatne do rzeczywistych warunków przyszłej pracy badawczej oraz umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Infrastruktura informatyczna i wykorzystywane oprogramowanie specjalistyczne są sprawne, nowoczesne i nie odbiegają od aktualnych standardów panujących w działalności naukowej. Umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Liczba, rozmiary i układ pomieszczeń oraz ich wyposażenie są dostosowane do liczby studentów i grup oraz umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności badawczych przez studentów. Biblioteka Nauk Przyrodniczych UJ zapewniają studentom warunki do komfortowego korzystania z jej zasobów zarówno w formie tradycyjnej, jak i cyfrowej. Udostępnianie i korzystanie z infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej jest zgodne z przepisami BHP. Studenci mają dostęp do sieci bezprzewodowej, a w celu wykonywania prac badawczych związanych m.in. z realizacją prac dyplomowych, mają dostęp do pracowni komputerowych, laboratoriów badawczych i ich wyposażenia poza godzinami zajęć. Budynek, w którym realizowane jest kształcenie na kierunku geografia, w tym pomieszczenia dydaktyczne i badawcze, biblioteka, korytarze, windy oraz zaplecze sanitarne są pozbawione barier dla osób z ograniczoną mobilnością. Kształcenie na odległość wykorzystuje infrastrukturę informatyczną i oprogramowanie umożliwiające różnego typu interakcje między studentami a osobami prowadzącymi zajęcia. Wydział zapewnia dostęp do wirtualnych laboratoriów i specjalistycznego oprogramowania wspomagającego kształcenie, w tym nauczanie na odległość.

Zasoby biblioteczne, informacyjne i edukacyjne są aktualne i dostosowane tematycznie do potrzeb dydaktycznych oraz do przygotowanie bądź prowadzenie działalności naukowej. Umożliwiają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Biblioteka nie zawsze dysponuje tytułami zalecanymi w kartach zajęć w liczbie egzemplarzy odpowiadającej potrzebom dydaktycznym oraz liczbie studentów. Udostępniane są one w sposób tradycyjny, jak i zdalnie. Dostępne są wszystkie zasadnicze bazy światowych zasobów informacji naukowej. Zasoby te są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w tym z dysfunkcją wzrokową. W przypadku zajęć zdalnych prowadzący zajęcia zapewniają studentom materiały dydaktyczne opracowane w formie elektronicznej.

Na kierunku geografia przeprowadzane są okresowe przeglądy wyposażenia sal dydaktycznych i laboratoriów. W ich ramach ocenia się sprawność, dostępność, nowoczesność i aktualność zasobów dydaktycznych, naukowych, bibliotecznych oraz wyposażenia technicznego pomieszczeń, w tym dla potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Sale dydaktyczne na Wydziale są systematycznie

sprawdzone pod kątem sprawnego funkcjonowania urządzeń multimedialnych, komputerów wraz z oprogramowaniem. Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są unowocześniane i aktualizowane. Wyposażenie sali w której odbywają się zajęcia przygotowujące studentów do zawodu nauczyciela zapewnia warunki do spełnienia poznawczych i kształcących celów i wymagań w zakresie tego przygotowania oraz odpowiada standardom kształcenia nauczycieli. Stwierdzone drobne usterki wyposażenia sal, pracowni i laboratoriów, w tym zgłaszane przez studentów, są na bieżąco usuwane. W okresowych audytach infrastruktury uczestniczą osoby prowadzące zajęcia oraz studenci. Wyniki tych przeglądów brane są pod uwagę przy planowaniu i realizacji przedsięwzięć udoskonalających infrastrukturę dydaktyczną, badawczą i biblioteczną.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Wprawdzie infrastruktura badawcza, dydaktyczna i informatyczna mieszczą się w nowoczesnym budynku, to jest ciągle rozwijana. Wynika to z zarówno z potrzeb naukowych, jak i łączących się z nimi potrzeb dydaktycznych. Nowoczesny sprzęt komputerowy oraz specjalistyczne oprogramowanie do niego pozwala na dbałość o wysoką jakość kształcenia. Studenci mają możliwość w zależności od rodzaju udzielonej IGiGP licencji, na instalowanie oprogramowania wykorzystywanego w procesie dydaktycznych na komputerach osobistych. Oprócz w/w oprogramowania Uczelnia umożliwia korzystanie studentom geografii z innych programów komputerowych udostępnianych przez Dział Usług Informatycznych UJ. Również i w tym przypadku studenci na podstawie licencji mogą je instalować na komputerach prywatnych. W niektórych przypadkach są to bezpłatne specjalne wersje dla studentów. Nowoczesne wyposażenie pracowni i laboratoriów w wysokiej klasy sprzęt badawczy stwarza doskonałe warunki do kształcenia studentów zgodnie wyzwaniami współczesnego świata. Pozwalają na spełnianie potrzeb studentów w zakresie rozwoju naukowego, jak i przygotowania na wejście na rynek pracy. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż nauczyciele akademicy z IGiGP biorą również udział w unikalnej inicjatywie zwanej „Przestrzenią Kreatywnej Współpracy”. Przeznaczone do tego celu pomieszczenie, które służy dla rozwijania współpracy z partnerami społecznymi, gospodarczymi i publicznymi, wyposażone zostało w specjalne rozwiązania pozwalające na wykorzystywanie metod kreatywno-partycypacyjnych w pracach projektowych.

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Współpraca Uniwersytetu Jagiellońskiego w ramach kierunku geografia z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu i doskonaleniu programów studiów jest prowadzona prawidłowo. Działalność ta jest niesformalizowana. Uniwersytet Jagielloński w Krakowie Decyzją nr 8/2019 Dziekana WGiGP z dnia 12 lutego 2019 r. określił podstawowe płaszczyzny w sprawie zasad współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym na Wydziale nakreślając podstawowe płaszczyzny współpracy, do których należy: współpraca z pracodawcami i podmiotami gospodarczymi, współpraca ze szkołami (szczególnie ze szkołami średnimi) oraz monitorowanie losów absolwentów. Zgodnie z przywołanym

dokumentem współpraca ta koordynowana jest na szczeblu instytutów. W związku z tym Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ realizuje wszystkie zadania określone w Decyzji nr 8/2019 Dziekana WGiGP ściśle współpracując z kilkunastoma instytucjami i podmiotami gospodarczymi, czego przykładem są zawarte umowy o współpracę z takimi instytucjami i firmami krajowymi mi: Lasy Państwowe, Miasto Katowice, Polskie Koleje Linowe SA, Tatrzański Park Narodowy, Bieszczadzki Park Narodowy, Babiogórski Park Narodowy, Ośrodek Narciarski Kotelnica Białczańska Sp. z o.o. Kotarz Eneo Sp. z o.o. Czarna Góra – "Koziniec" Sp. z o.o, jak i zagranicznymi takimi jak : International Visegrad Fund Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA) oraz Słowacka Akademia Nauk.

Nauczyciele akademicki z WGiGS prowadzący zajęcia w ramach kierunku, głównie członkowie Instytutowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia (dawniej Komisji Dydaktycznej) są w stałych kontaktach z jednostkami samorządu terytorialnego, podmiotami gospodarczymi, instytucjami związanymi z ochroną przyrody, państwowymi instytutami badawczymi. Przedstawiciele pracodawców są zapraszani na wydziałowe inauguracje roku akademickiego, po której cyklicznie odbywają się spotkania z pracodawcami, w ramach których dyskutowane są możliwe dalsze formy współpracy. Podczas tych spotkań przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego informują WGiGS o swoich doświadczeniach z absolwentami kierunku geografia oraz i oczekiwaniach dotyczących rozwijanych w ramach studiów kompetencji. Jedną z form współpracy WGiGS z otoczeniem społeczno-gospodarczym są także cykliczne spotkania dyrektora ds. studenckich oraz innych pracowników WGiGS dotyczące współpracy dydaktycznej, a efekty tej współpracy są przedstawiane na forum Instytutowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Efektem wpływu otoczenia społeczno-gospodarczego z WGiGS było wprowadzenie w ramach kursów tworzących program studiów programowania w języku R, oraz stworzenie zajęć pn. *rewitalizacja i partycypacja społeczna w gospodarce przestrzennej*, która wynikała z połączenia dwóch odrębnych kursów.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego jest prowadzona systematycznie i przybiera zróżnicowane formy. Współpraca ta polega na wspólnej organizacji praktyk dla studentów, staży, wizyt studyjnych oraz realizacji prac dyplomowych. Prowadzenie zajęć ze studentami przez specjalistów z otoczenia społeczno-gospodarczego wpisało się na trwałe w tego typu współpracę, czego przykładem jest zapraszanie przedstawicieli pracodawców do bezpośredniego i aktywnego udziału w procesie dydaktycznym w roli ekspertów-praktyków współprowadzących lub prowadzących zajęcia dydaktyczne na kierunku geografia. Przykładem tego typu działań było prowadzenie zajęć dydaktycznych ze studentami przez specjalistów z Wydziału Planowania Przestrzennego w Urzędzie Miasta Krakowa (planistyka), Zamku Królewskiego na Wawelu (zagadnienia z ochrony i konserwacji zabytków), tatrzańskiego przewodnika górskiego (kurs Tatry), Pracowni Branżowej Wydziału Planowania Przestrzennego w Urzędzie Miasta Krakowa (w zakresie planowania przestrzennego), Zarządu Zieleni Miejskiej w Krakowie (podstawy architektury krajobrazu). WGiGS zawarł z Instytutem Rozwoju Miast i Regionów oraz z Instytutem Meteorologii i Gospodarki Wodnej umowy określające szczegóły współpracy m.in. w zakresie możliwości realizacji praktyk oraz staży, angażowania studentów w badania naukowe.

Członkostwo pracowników WGiGP UJ w strukturach odpowiedzialnych za politykę przestrzenną samorządów (Rada Programowa ds. Rozwoju Systemu Transportowego Miasta Krakowa, Rada Strategii przy Prezydencie Miasta Krakowa, Zespół ds. Murali – przy prezydencie miasta Krakowa, Narodowy Instytut Dziedzictwa, oraz rady naukowe parków narodowych – Magurski Park Narodowy, Bieszczadzki Park Narodowy) promuje nie tylko przedstawicieli WGiGP, ale także i przedstawicieli UJ z kierunku geografia.

W pracach Wydziałowego Zespołu Doskonalenia Jakości Kształcenia biorą udział przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych zatrudniających absolwentów kierunku, czego przykładem jest uczestnictwo w WZDJK przedstawiciela firmy Jacobs. W ramach współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym wspólnie zorganizowano warsztaty z programowania w języku Python przez WGiGP UJ oraz firmę Jacobs dla pracowników firmy Jacobs oraz studentów kierunku – druga edycja warsztatów odbędzie się w dniach 20-22.03.2023 w Stacji Naukowej WGiGP UJ w Łazach. Interesariusze zewnętrzni, w tym pracodawcy uczestniczą wspólnie z Uczelnią i kierunkiem w różnych formach współpracy w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów, także w warunkach ich nieobecności wynikającej z czasowego ograniczenia funkcjonowania uczelni, co było widoczne podczas Covid19.

Przeglądy współpracy WGiGS z otoczeniem społeczno-gospodarczym doprowadziły m.in. do wspólnego zorganizowania warsztatów z firmą Jacobs dzięki zawartemu porozumieniu, które prowadzili specjaliści z firmy Jacobs.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeśli dotyczy*) – nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 - kryterium spełnione

Uzasadnienie.

Zakres i rodzaj współpracy IGiGS oraz kierunku geografia z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest zgodny z kierunkiem geografia oraz koncepcją i celami kształcenia, a organizacja współpracy – skuteczna. Studenci kierunku geografia na UJ są właściwie przygotowani do wejścia na rynek pracy oraz do odbywania staży zawodowych. Współpraca UJ i Instytutu z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego odbywa się systematycznie, ma charakter stały i przybiera zróżnicowane formy, takie jak: ścisła współpraca z kierunkiem geografia w czasie odbywania przez studentów kierunku ćwiczeń terenowych, staży studenckich, oraz udziału przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzeniu zajęć i prac rozwojowych lub weryfikacji efektów uczenia się, a także analizy potrzeb rynku pracy, jak i badań losów absolwentów kierunku pod kątem zgodności z celami kształcenia. Wskazane przykłady współpracy z partnerami zewnętrznymi mają realny wpływ na kształtowanie programu studiów, w tym efektów uczenia się. Liczba partnerów zewnętrznych związanych z kierunkiem oraz zakres i charakter współpracy pozwalają stwierdzić, że kooperacja z podmiotami reprezentującymi otoczenie społeczno-gospodarcze jest właściwa, adekwatna do celów kształcenia, potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi UJ i Wydział współpracują, jest zgodny z obszarami działalności gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwymi dla kierunku i podlega systematycznym analizom. Współpraca kadry ocenianego kierunku z pracodawcami dotyczy zarówno opiniowania, jak i realizacji programu studiów jest prawidłowa. Jej mocną stroną jest bardzo duże zaangażowanie praktyków z otoczenia społeczno-gospodarczego w proces dydaktyczny.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Umiędzynarodowienie jest jednym z najważniejszych priorytetów rozwoju Strategii Rozwoju Uniwersytetu Jagiellońskiego na lata 2021-2030, co przekłada się na intensywną współpracę naukową i dydaktyczną zarówno w ramach zespołów badawczych, jak i mobilności pracowników i studentów. Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Oferta dydaktyczna Wydziału kierowana jest nie tylko do studentów polskich, ale także z zagranicy. W programie studiów znajdują się zajęcia prowadzone w języku angielskim (zarządzeniem Rektora UJ został wprowadzony obowiązek odbycia przez każdą/ego studentkę/ta studiów stacjonarnych drugiego stopnia zajęć w języku obcym w wymiarze 30 godzin, kończących się egzaminem) oraz stwarzana jest możliwość studiów w języku obcym w ramach programów wymiany międzynarodowej. Ponadto kolejnym zarządzeniem Rektora UJ wprowadzono możliwość realizacji drugiego języka obcego. W roku akademickim 2021/2022 skorzystało z niej 9 osób studiujących geografii, a w 2022/2023 - 11 studentów. Największą popularnością cieszył się język hiszpański (w sumie 7 osób). Oprócz tego studenci kierunku geografia na drugim stopniu uczestniczą w zajęciach prowadzonych przez wykładowców zapraszanych na Wydział z uczelni zagranicznych w ramach zajęć *Geography seminar series I* lub *Geography seminar series II*, zapoznając się ze specjalistycznym językiem angielskim oraz dorobkiem naukowym ośrodków zagranicznych. Taka sytuacja ma znaczący wpływ na umiędzynarodowienie kierunku geografia. Obejmuje ono zarówno kadre dydaktyczną, jak i studentów. Wydział dysponuje 103 umowami bilateralnymi z uczelniami partnerskimi w ramach programu Erasmus+ z 16 państw (najwięcej z Niemiec – 15, Słowacji - 12 oraz Węgier - 11), z których mogą korzystać studenci ocenianego kierunku. Umożliwiają one wyjazdy zarówno pracowników naukowych, jak i studentów na uczelnie w krajach UE. W ciągu ostatnich pięciu lat z programu Erasmus+ skorzystało 31 studentów geografii, natomiast przyjechało 46 osób oraz 41 studentów z innych programów.

Okres pandemii COVID-19 spowodował wstrzymanie wymiany międzynarodowej, w tym wyjazdy nauczycieli akademickich. Z udostępnionych przez Instytut danych wynika, iż: w 2018 zrealizowano 29 wyjazdów przez pracowników prowadzących zajęcia na kierunku geografia, w 2019 roku - 49 wyjazdów przez 30 nauczycieli akademickich, w 2020 roku – zaledwie 2 wyjazdy przez 1 pracownika, w 2021 roku – 7 wyjazdów przez 5 pracowników, a w 2022 roku aż 66 wyjazdów przez 30 nauczycieli akademickich. Mała liczba wyjazdów w latach 2020-2021 była spowodowana pandemią COVID-19 i związanymi z tym obostrzeniami. Były to głównie wyjazdy z programu Erasmus+, CEEPUS oraz NAWA. Największą liczbę wyjazdów zrealizowano do: w 2019 roku: Niemiec – 6, USA – 4, Ukrainy – 4 i Szwajcarii – 4, a w 2022 roku: Belgii – 15, Niemiec – 14, Czech – 9, Austrii – 8 oraz Włoch - 5. Także w ramach Erasmus+ i innych programów w latach 2018-2022 przyjechało do IGiGP 110 naukowców z ośrodków zagranicznych, kolejno w 2018 roku – 16 naukowców, w 2019 roku - 41 osób, w 2020 roku - tylko 2 naukowców, w 2021 roku – 8 osób i w 2022 roku - aż 43 naukowców. Najwięcej badaczy przyjechało z ośrodków z: Węgier - 13 osób, Słowacji - 12 osób, Czech – 11 osób, Austrii – 9 osób, Ukrainy – 8 osób oraz Tajlandii – 7 osób. Podobnie jak w przypadku wyjazdów pracowników IGiGP, tak i w przypadku naukowców przyjeżdżających, niewielka liczba przyjazdów w latach 2020-2021 związana była z obostrzeniami

związanymi z pandemią COVID-19. W wykładach prowadzonych przez nich uczestniczą zarówno nauczyciele akademicki, jak i studenci kierunku geografia.

IGiGP należy do programu CEEPUS (*Central European Exchange Program for University Studies*). Oprócz wspomnianej już wymiany i krótkoterminowych wyjazdów rozwijana jest m.in. sieć Applied Geoinformatics (CEE-GIS), w ramach której oferowane są zajęcia Selected topics in Geoinformatics dla studentów, oferowany w formie zdalnej przez Uniwersytet w Salzburgu. Od 2 lat jeden z wykładów prowadzi pracownik IGiGP. W ostatnich latach wzięło w nim udział kilku studentów geografii.

Za mobilność międzynarodową odpowiada na UJ Dział Współpracy Międzynarodowej. W IGiGP przeprowadzone są okresowe analizy mające na celu zdiagnozowanie uwarunkowań, mogących zwiększyć międzynarodową aktywność pracowników. Sprawozdawczość dotyczy danego roku kalendarzowego. Dane zbierane są na poziomie pracowni i zakładów, a następnie tworzone jest z nich przez Wydziałowego Pełnomocnika ds. interdyscyplinarnego rozwoju naukowego na Wydziale Geografii i Geologii zestawienie ogólne dla całego Instytutu. Z kolei sprawozdawczość w zakresie międzynarodowej wymiany studenckiej prowadzi koordynator ds. projektów i współpracy międzynarodowej. Wyniki obu sprawozdań są analizowane przez instytutową komisję dokonującą kwalifikacji studentów do programu Erasmus+. Na ich podstawie podejmowane są decyzje dotyczące przedłużania obowiązujących umów czy zawierania nowych oraz zwiększania intensywności działań promujących idee udziału w wymianie międzynarodowej. Przykładem tych ostatnich jest coroczna organizacja spotkania dla studentów dotyczącego udziału w programie Erasmus+ w ramach Tygodnia Jakości Kształcenia.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeśli dotyczy*) – nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na kierunku geografia rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Umożliwiają one aktywność międzynarodową kadry naukowej i studentów na wysokim poziomie. Stwarzane są także warunki do mobilności wirtualnej nauczycieli akademickich i studentów. Stopień umiędzynarodowienia kształcenia na kierunku geografia podlega corocznej sprawozdawczości i ocenie. Ta ostatnia obejmuje skalę, zakres i zasięg aktywności zarówno pracowników naukowo-dydaktycznych, jak i studentów. Wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w procesie intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest prowadzone systematycznie, ma charakter stały i kompleksowy oraz przybiera zróżnicowane formy. Wsparcie studentów objawia się na wielu płaszczyznach poprzez m.in. wsparcie osób z niepełnosprawnościami, wsparcie rozwoju naukowego, zapewnienie odpowiednich narzędzi do rozwijania się studentów, wsparcie aktywności wykraczających poza program studiów, pomoc materialną oraz animację ruchu naukowego i społecznego. Zadbano również o wsparcie studentów w zakresie wejścia na rynek pracy po ukończeniu studiów. Uczelnia zapewnia studentom bezpieczeństwo oraz realizuje politykę zwalczania przemocy i przeciwdziałania dyskryminacji. Uczelnia stworzyła również odpowiednie warunki do udziału w programach wymiany krajowej i międzynarodowej. Studenci wizytowanego kierunku mogą liczyć na wielopłaszczyznowe wsparcie w procesie uczenia się.

Uczelnia oferuje zróżnicowane formy merytorycznego, materialnego i organizacyjnego wsparcia studentów w zakresie przygotowania do prowadzenia działalności naukowej. Studenci mogą liczyć na wsparcie dla jednostek wybitnych w procesie uczenia się, a Uczelnia motywuje do osiągnięcia wybitnych wyników w nauce. Uniwersytet Jagielloński jest jedną z uczelni wybranych w konkursie „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza”, co przekłada się na wsparcie poszczególnych jednostek uczelnianych. W ramach finansowania działalności naukowej z powyższego Programu, studenci wizytowanego kierunku przeprowadzili pod opieką pracowników naukowych 4 projekty, takie jak: *HydroBieszczady 2022*, czy *Badania społecznego odbioru przemian środowiska geograficznego w wiosce Fieschertal, w Szwajcarii, pod wpływem postępujących zmian klimatu*. Uczelnia chce docelowo wspierać również proces realizacji pracy magisterskiej poprzez finansowanie budowy zespołów badawczych. Uniwersytet Jagielloński w celu umożliwienia rozwoju naukowego studentów umożliwia dostęp do infrastruktury, a także umożliwia zatrudnienie w ramach projektów badawczych. Najczęściej studenci realizują w ramach pracy zadania takie jak: tworzenie baz danych, udział w badaniach terenowych, czy transkrypcja i kodowanie danych jakościowych. Studenci wizytowanego kierunku mają możliwość tworzenia własnych publikacji naukowych, które ukazują się w monografiach oraz czasopismach takich jak: *Roczniki Bieszczadzkie*, *Regiony Nadmorskie*, *Prace i Studia Geograficzne*. Aktywność naukowa studentów widoczna jest również w literaturze anglojęzycznej, która cieszy się uznaniem środowiska naukowego. Do przykładowych pozycji zagranicznych można zaliczyć: *Geoderma*, *Journal of Environmental Planning and Management*, *Carpathian Journal of Earth and Environmental Sciences* oraz *Forests*.

Uniwersytet Jagielloński oprócz wsparcia rozwoju naukowego ułatwia również studentom wejście na rynek pracy. W ramach Uczelni funkcjonuje Biuro Karier Uniwersytetu Jagiellońskiego, które oferuje liczne szkolenia umożliwiające rozwój kompetencji miękkich i twardych. Biuro Karier jest również odpowiedzialne za organizację Targów Pracy, podczas których studenci mają możliwość spotkania z potencjalnymi pracodawcami. Biuro Karier umożliwia również spotkania z doradcą zawodowym, który wspiera studentów w zakresie aktywnego poszukiwania pracy oraz określa ich predyspozycje zawodowe i przygotowuje do procesu rekrutacji. Wsparcie w procesie wejścia na rynek pracy objawia się również poprzez możliwość uczestniczenia w różnych projektach. Jednym z powyższych projektów był *BIOGEO Staże*. W ramach projektu Uczelnia sfinansowała studentom staże w instytucjach publicznych oraz przedsiębiorstwach sektora prywatnego, które miały na celu rozwój kompetencji oraz zdobycie doświadczenia. Oprócz Biura Karier w murach Uniwersytetu Jagiellońskiego działalność prowadzi również Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości, który oferuje szkolenia i programy mające na celu zwiększyć zainteresowanie studentów rozwojem indywidualnym oraz prowadzeniem własnej działalności gospodarczej.

Uczelnia oferuje zróżnicowane formy merytorycznego, materialnego i organizacyjnego studentów podczas procesu uczenia się. Studenci w procesie kształcenia mogą korzystać z dodatkowych przywilejów ułatwiających proces studiowania m.in. indywidualizacja toku studiów, która w szczególnych przypadkach pozwala na łączenie studiów z pracą naukową lub zawodową. W szczególnych przypadkach osoby studiujące mogą ubiegać się o inne formy weryfikacji wiedzy, takie jak egzamin komisyjny. Studenci mają również możliwość ubiegania się o stypendium władz terytorialnych, stypendium Ministra Edukacji i Nauki oraz o stypendium rektora, które przysługuje studentom uzyskującym wyróżniające wyniki w nauce, wykazującym wyjątkowe osiągnięcia naukowe, artystyczne lub we współzawodnictwie sportowym. Niezależnie od stypendium rektora, Uczelnia utworzyła dodatkowy budżet stypendialny finansowany ze środków własnych oraz od darczyńców, który pozwala na motywowanie wyróżniających się studentów. Uczelnia wspiera również studentów, którzy znajdują się w trudnej sytuacji życiowej – w tym celu utworzono specjalny fundusz zapomogowy, z którego wypłacane są świadczenia dla osób dotkniętych m.in. wysokimi cenami mieszkań, skutkami konfliktu zbrojnego lub pandemią COVID-19. Uniwersytet Jagielloński utworzył specjalny Fundusz Stypendialny im. Prof. Franciszka Ziejki, którego głównym celem jest umożliwienie podjęcia nauki w Polsce przez osoby, które z różnych względów nie mogą kształcić się w swojej ojczyźnie. W Uczelni funkcjonuje również fundusz stypendialny im. Ignacego Domeyki, z którego wypłacane są świadczenia studentom, którzy na etapie szkoły średniej uzyskali wysokie wyniki w olimpiadach stopnia centralnego. W obrębie wizytowanego kierunku formalnie istnieje funkcja opiekuna roku, lecz jego kompetencje zostały przejęte przez tutora – każdy ze studentów ma przypisanego opiekuna jego procesu badawczego, do którego może zwrócić się w przypadku wątpliwości. Bliski kontakt z tutorem podczas studiów pozwala na zastąpienie opiekuna roku przez opiekuna naukowego.

Uczelnia umożliwia studentom udział w różnorodnych formach aktywności towarzyszących procesowi uczenia się. Studenci mogą również uczestniczyć w pracach kół naukowych i stowarzyszeń. W ramach studiów na Uniwersytecie Jagiellońskim studenci mogą rozwijać się w organizacjach studenckich. Szczególnie istotnym z punktu widzenia procesu uczenia się jest najstarsze polskie koło naukowe skupiające studentów zainteresowanych geografią – Koło Geografów Uniwersytetu Jagiellońskiego im. Ludomira Sawickiego, które oprócz działalności naukowej umożliwia również rozwój fizyczny dzięki wycieczkom trekkingowym oraz krajoznawczym. Uczelnia zapewnia możliwość działalności oraz rozwoju kół naukowych poprzez finansowanie bieżącej działalności. Uczelnia umożliwia rozwój aktywności artystycznej poprzez udział w Zespole Słowianki oraz Chórze Akademickim, który uświetnia najważniejsze uroczystości w Uczelni. Uczelnia umożliwia również rozwój kultury fizycznej poprzez udział w regularnych zajęciach wychowania fizycznego oraz dodatkowych zajęciach w sekcjach sportowych obsługiwanych przez Studium Wychowania Fizycznego i Sportu.

Uniwersytet Jagielloński jest dostosowany do potrzeb różnych grup studentów. Szczególnie istotnym punktem działalności Uczelni w tym zakresie jest powołanie i działalności Studenckiego Ośrodka Wsparcia i Adaptacji „SOWA”. W ramach prac Ośrodka wszystkie osoby studiujące w Uczelni mają możliwość kontaktu z psychologiem zarówno poprzez umówienie się na konsultacje, jak i poprzez kontakt z dyżurnym numerem telefonu. W Ośrodku istnieje możliwość realizacji konsultacji w języku polskim lub angielskim. Zarządzeniem Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego, w strukturze Uczelni powołano również Centrum Dostępności UJ, które odpowiada za przygotowywanie oraz wdrażanie inicjatyw mających na celu równe traktowanie osób z niepełnosprawnościami w zakresie dostępu do edukacji. W Uczelni działa również projekt „Zagraniczna mobilność studentów ze specjalnymi potrzebami”, w ramach którego studenci z niepełnosprawnościami mogą ubiegać się o dodatkowe

fundusze na podniesienie kompetencji zawodowych i realizację części programu kształcenia w uczelni zagranicznej.

W Uczelni funkcjonuje system składania skarg i wniosków przez studentów. Studenci mają możliwość składania swoich spraw w formie ustnej, pisemnej lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej do władz dziekańskich, rektorskich oraz kierowników jednostek administracyjnych. Studenci mają możliwość również kontaktu w powyższych sprawach z samorządem studenckim. Zgodnie z dokumentacją przedstawioną przez Uczelnię sprawy rozwiązywane są bez zbędnej zwłoki. Na podstawie Regulaminów w pierwszej instancji sprawą studenta zajmuje się dziekan. W przypadku braku rozstrzygnięcia sprawy kierowana jest ona do władz rektorskich. W przypadku postępowań dyscyplinarnych w skład komisji wchodzi studenci delegowani przez organy samorządu studenckiego. Studenci wizytowanego kierunku zgłaszają problem dotyczący zbyt dużych przerw pomiędzy zajęciami. Rekomenduje się ponowną analizę harmonogramu zajęć oraz podjęcie działań mających na celu minimalizację tych przerw.

Uczelnia prowadzi działania informacyjne i edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa studentów. Struktura uczelni obejmuje funkcjonowanie Działu ds. Bezpieczeństwa i Równego Traktowania – Bezpieczni UJ, który odpowiada za monitorowanie i interweniowanie w sytuacjach związanych z zagrożeniem bezpieczeństwa osób studiujących. W przypadku konieczności współpracy z innymi służbami, pracownicy Działu odpowiedzialni są za koordynację działań. Wszystkie osoby studiujące zobowiązane są do realizacji obowiązkowego kursu dotyczącego Bezpieczeństwa i higieny kształcenia. Uczelnia we współpracy z samorządem studenckim prowadzi działania służące poprawie bezpieczeństwa oraz wsparcia komfortu studentów. Samorząd Studentów powołał również Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy oraz Dyskryminacji, do którego, za pośrednictwem specjalnego adresu poczty e-mail, mogą zgłaszać się studenci wymagający wsparcia od swoich rówieśników.

Pracownicy są merytorycznie przygotowani merytorycznie do realizacji swoich zadań. Nauczyciele akademicy wspierają studentów w procesie uczenia się. W ramach toku studiów studenci mogą korzystać z konsultacji z nauczycielami. Godziny konsultacji ogłoszone są za pośrednictwem strony internetowej uczelni. Obsługa administracyjna zapewniana jest przez Centrum Wsparcia Dydaktyki, która zawiera w sobie Działy odpowiednie do realizacji określonych działań, takich jak: obsługa studiów, spraw studentów, studentów zagranicznych. W Uczelni funkcjonuje również Biuro Doskonalenia Kompetencji, które zapewnia jakość kształcenia oraz odpowiada za rozwój kompetencji kadr w Uczelni. Studenci wizytowanego kierunku mogą również liczyć na wsparcie pracowników dziekanatu Wydziału. W ramach jednostki funkcjonuje również koordynator ds. USOS oraz koordynator ds. stypendialnych, którzy w ramach swoich obowiązków zapewniają wsparcie studentom w poszczególnych obszarach. Studenci mogą również korzystać ze wsparcia koordynatora programów mobilności studenckiej oraz pełnomocnika ds. studenckich praktyk terenowych, który odpowiada za wsparcie studentów w trakcie realizacji praktyk.

Uczelnia zapewnia odpowiednie wsparcie związane z działalnością samorządu studenckiego. Organy samorządu mogą liczyć na pomoc Uczelni w aspekcie finansowania, infrastrukturalnym, jak i organizacyjnym, co potwierdza pozytywna opinia w tym zakresie przedstawicieli samorządu studenckiego. Przedstawiciele studentów zasiadają we wszystkich organach uczelni, które mają wpływ na kształtowanie procesu kształcenia m.in. w Senacie oraz Radzie Wydziału Geografii. Członkowie organów samorządu studenckiego regularnie współpracują z władzami oraz mają możliwość wypowiedzenia się na tematy dotyczące studentów. Usprawnienie działalności samorządu studenckiego możliwe jest dzięki etatowym pracownikom zatrudnionym do obsługi biura samorządu. Finansowanie działalności studentów jest odpowiednie i pozwala na wszystkie działania zaplanowane

przez samorząd. Uczelnia zapewnia również wsparcie dla organizacji studenckich działających w Uniwersytecie, takich jak: Niezależne Zrzeszenie Studentów czy Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego. Zgodnie z dokumentacją przedstawioną przez Uczelnię wszystkie organizacje studenckie działające w ramach Uniwersytetu Jagiellońskiego mają przestrzeń do rozwoju oraz zapewnia im się infrastrukturę, oraz środki finansowe do działania.

Uczelnia przy uwzględnieniu partycypacji studenckiej monitoruje i ewaluje szeroko pojęte wsparcie, w tym skuteczność funkcjonujących na Uczelni rozwiązań w aspekcie wsparcia studenckiego, formy wsparcia czy poziomu zadowolenia interesariuszy wewnętrznych. Uczelnia przeprowadza badanie pod nazwą Barometr Satysfakcji Studenckiej, gdzie każda osoba studiująca ma możliwość wyrażenia swojej opinii na temat procesu kształcenia, platformy zdalnego nauczania, oceny warunków socjalno-bytowych oraz oceny kadry w Uczelni. Dodatkowo samorząd studencki ma możliwość zgłaszania swoich uwag dotyczących satysfakcji studentów odpowiednim organom, które następnie odpowiedzialne są za wprowadzenie działań naprawczych.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeśli dotyczy*) – nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Studenci wizytowanego kierunku mogą liczyć na wszechstronne wsparcie ze strony Uczelni w procesie uczenia się. Wsparcie to jest wielopłaszczyznowe i objawia się na gruncie wsparcia materialnego, wsparcia osób z niepełnosprawnościami, indywidualizacją procesu kształcenia, wsparcia aktywności wykraczających poza program studiów, czy szerokie możliwości rozwoju naukowego. Uczelnia pozwala studentom rozwój naukowy poprzez organizację konkursów, umożliwia uczestnictwo w grantach i projektach badawczych. Struktura organizacyjna uczelni ponadto tworzy przestrzeń ułatwiającą studentom wejście na rynek pracy, a także monitoruje losy absolwentów. Studenci mają szeroką gamę możliwości zgłaszania swoich skarg i wniosków, a kadra dydaktyczna pozostaje otwarta na ich potrzeby i jest wykwalifikowana i przygotowana do realizacji postawionych zadań. Uczelnia poprzez Barometr Satysfakcji Studenckiej przeprowadza regularną ewaluację zapewnianego wsparcia i stale ulepsza systemy wspomagające proces uczenia się. Studenci mają możliwość samorealizacji podczas różnorodnych aktywności sportowych i kulturalnych. Odpowiednia przestrzeń do rozwoju samorządu studenckiego umożliwia studentom działalność na rzecz lokalnej społeczności, a także zapewnia pomoc studentom. Uczelnia prowadzi odpowiednią politykę dotyczącą działań w zakresie bezpieczeństwa studentów oraz zapewnia im wsparcie psychologiczne.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Informacja o studiach jest dostępna publicznie na stronie internetowej Uczelni oraz w mediach społecznościowych. Informacje te dostępne są niezależnie od czasu i miejsca wyszukiwania. Uczelnia zagwarantowała przejrzystość publikowanych informacji, co ułatwia proces wyszukiwania konkretnych informacji. Układ stron internetowych, sposób nawigowania umożliwiają intuicyjne wyszukiwanie interesujących dla użytkownika treści. Strony internetowe uczelni są w pełni dostosowane do osób z niepełnosprawnościami.

Uniwersytet Jagielloński za pośrednictwem aplikacji „Sylabus UJ” oraz odpowiednich podstron w domenie Uczelni publikuje szczegółowe informacje o studiach, relewantne z perspektywy studenckiej, potencjalnych kandydatów na studia oraz innych osób mogących wyrażać zainteresowanie kierunkiem i funkcjonowaniem całej jednostki. Wśród informacji powszechnie dostępnych znajdują się m.in.:

- podstawowe informacje dotyczące kierunków studiów;
- informacje na temat celów kształcenia kierunku geografia;
- opis realizacji programów studiów;
- opis kompetencji oczekiwanych od kandydatów na kierunku geografia;
- warunki przyjęć i kryteria kwalifikacji kandydatów;
- terminarz procesu przyjęć na studia;
- programy studiów prowadzonych kierunków;
- efekty uczenia się dla kierunków;
- opis procesu uczenia się i oraz jego organizacji;
- charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym ich uznawanie;
- zasady dyplomowania;
- zakres możliwego wsparcia w procesie uczenia się.

Uczelnia na bieżąco monitoruje, czy informacje o studiach są aktualne, rzetelne, zrozumiałe, kompleksowe i odpowiadają potrzebom różnych grup odbiorców, w tym kandydatów na studia, studentów i pracowników. W procesie ankietyzacji stawiane są pytania dotyczące dostępu do informacji. Publiczny dostęp do informacji monitorowany jest również w sposób nieformalny – na podstawie uwag studentów i pracowników. Analizowane są szczegółowość informacji oraz sposób jej prezentacji. Ważne jest, że wyniki monitorowania są wykorzystywane w celu poprawy dostępności i jakości informacji o studiach. Osoby zainteresowane mogą przekazywać swoje uwagi poprzez odpowiedni adres e-mail lub kontakt bezpośredni z administratorem strony internetowej. Uczelnia dba o ciągłe doskonalenie informacji o studiach w celu zaspokojenia potrzeb swoich interesariuszy.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy) – nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Dostęp do informacji dotyczących studiów jest powszechnie dostępny dla studentów Uczelni, kandydatów na studia oraz innych osób, zainteresowanych uzyskaniem konkretnych informacji na temat procesu kształcenia oraz funkcjonowania Uniwersytetu Jagiellońskiego. Osoby zainteresowane

studiami mają swobodny i nieograniczony dostęp do relewantnych informacji na temat kierunków, wymagań rekrutacyjnych, terminów i harmonogramów rekrutacji oraz programów nauczania. Informacje te obejmują wszystkie wymagane elementy, takie jak cele kształcenia, wymagane kompetencje, kryteria kwalifikacji, charakterystykę procesu nauczania i uczenia się, w tym organizację zajęć, system weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, procedury dyplomowania, a także warunki studiowania i wsparcia w procesie nauki.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów geografia jest sprawowany na podstawie stosownych uchwał Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego. Podstawą ewaluacji doskonalenia jakości kształcenia jest stosowna uchwała Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego, regulująca funkcjonowanie wewnętrznego systemu doskonalenia jakości kształcenia. Nad Uczelnianym Systemem Doskonalenia Jakości Kształcenia (USDJK) nadzór sprawuje Rektor, a funkcję przewodniczącego USDJK pełni Pełnomocnik Rektora ds. jakości kształcenia. Na poziomie wydziału za działanie systemu odpowiada Dziekan przy wsparciu Prodziekana ds. studenckich. Ogniwem USDJK jest powołany przez Dziekana Wydziałowy Zespół ds. doskonalenia jakości kształcenia (WZDJK), którego pracą kieruje Pełnomocnik Dziekana ds. doskonalenia jakości kształcenia. W skład zespołu wchodzi pełnomocnicy ds. ankiet, kierownicy studiów, przewodniczący Instytutowych Zespołów ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia, przedstawiciele pracowników, przedstawiciele studentów wskazani przez samorząd studencki oraz przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych (zapraszani na specjalne posiedzenia zespołu). Kompetencje WZDJK są jasno określone treścią stosowanego dokumentu pt. „Polityka jakości kształcenia”. W Instytucie Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ działa Instytutowy Zespół Doskonalenia Jakości Kształcenia powoływany przez Radę tegoż instytutu, która zgodnie z przyjętymi w Uczelni zasadami jest jednocześnie Radą Programową kierunku studiów geografia. Kompetencje osób odpowiedzialnych za kształcenie na kierunku geografia są jasno określone, a podstawy prawne funkcjonowania całego systemu zapewnienia jakości kształcenia stanowią stosowne przepisy obowiązujące w jednostce prowadzącej kształcenie na kierunku geografia. Pomimo precyzyjnego określenia w Uczelni kompetencji w zakresie nadzoru merytorycznego, administracyjnego i organizacyjnego nad kierunkiem studiów i zasad funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, wystąpiły na kierunku geografia przypadki obciążonych wadą rozwiązań w zakresie organizacji kształcenia (np. brak precyzji w określeniu efektów uczenia się w zakresie ich zgodności z odpowiednim tj. 7 poziomem PRK, nieuzasadnione przyporządkowanie kierunku do tzw. subsydiarnych dyscyplin naukowych, brak zdefiniowanych kierunkowych efektów uczenia się zgodnych z aktualnie obowiązującym standardem kształcenia przygotowującym studentów do wykonywania zawodu nauczyciela, marginalizacja znaczenia efektów uczenia się m.in. jako podstawy doboru treści programowych), co pośrednio świadczy o

niedomaganiach w funkcjonowaniu nadzoru nad kierunkiem studiów i systemu zapewnienia jakości kształcenia w ramach ocenianego kierunku geografia.

W realizacji i projektowaniu programu studiów na kierunku geografia uwzględnia się innowacje dydaktyczne i osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki akademickiej (np. elementy grywalizacji i gier terenowych w ramach zajęć terenowych), współczesną technologię informacyjno-komunikacyjną (np. dostęp do licencji nowoczesnego oprogramowania, możliwość korzystania z nowoczesnych baz i kursów e-learningowych), włącznie z narzędziami i technikami kształcenia na odległość (np. uczelnianą platformę zdalnego nauczania i wyspecjalizowaną platformę do przeprowadzania egzaminów), opartymi przede wszystkim na funkcjonowaniu sieci internetowej, aczkolwiek zajęcia prowadzone są stacjonarnie. Są to działania mające cechy przedsięwzięć projektowanych długofalowo.

Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte i stosowane dokumenty. Zmiany w programie studiów – poprzedzone m.in. kontrolą jakości dokumentów, przeglądem krajowej i zagranicznej oferty dydaktycznej oraz oceną możliwości wdrażania sugestii zmian pozyskanych od interesariuszy – są inicjowane zbieraniem wniosków, a następnie administrowane przez Instytutowy Zespół Doskonalenia Jakości Kształcenia. Ich formalną realizację powierza się dyrekcji Instytutu, który wnioskuje do Dziekana o podjęcie działań w przedmiocie sprawy np. przygotowania wniosków w zakresie tworzenia, zmian i zawieszenia programu studiów kierowane do JM Rektora.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów na studia określone treścią stosownych uchwał rekrutacyjnych obowiązujących w Uczelni, których integralnym elementem jest badanie kandydatów na studia, dostarczające informacji użytecznych przy dostosowaniu oferty uczelni do oczekiwań kandydatów, przygotowaniu kompleksowej informacji o ofercie dydaktycznej Uczelni oraz wyborze efektywnych kanałów komunikacji z kandydatami. Warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów na studia są poprawne pod względem formalnym, także w zakresie uznawania efektów uczenia się osiągniętych poza systemem szkolnictwa wyższego.

Monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów na kierunku geografia, dokonuje w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. Analizie podlegają w różnym zakresie informacje odnośnie: liczby godzin zajęć i grup zajęć, efektów uczenia się i stopnia ich osiągnięcia przez studentów (w tym wyniki i stopień osiągnięcia efektów uczenia się nabywanych przez studentów w wyniku kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w okresie pandemii COVID-19), zgodności efektów uczenia się z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, treści programowych w ramach zajęć i grup zajęć, liczebności godzin i punktów ECTS, form realizacji zajęć, metod kształcenia (w tym metody kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość np. w okresie pandemii COVID-19), metod weryfikacji i oceny efektów uczenia się (w tym stosowane w kształceniu w wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość np. w okresie pandemii COVID-19), miejsca zajęć i grup zajęć w programie studiów, wprowadzania oferty nowych zajęć i grup zajęć oraz wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów.

W systematycznej ocenie programu studiów wykorzystuje się wyniki cyklicznie realizowanych analiz np. z badań kandydatów na studia (w zakresie dostosowania oferty dydaktycznej), oceny zajęć dydaktycznych, tzw. Barometru Satysfakcji Studenckiej i monitorowania losów absolwentów, analizy opinii pracodawców, a także informacji od nauczycieli akademickich. W analizie uwzględnia się również inne wskaźniki ilościowe postępów oraz niepowodzeń studentów w uczeniu się i osiągnięciu efektów uczenia się np. wyniki egzaminów i zaliczeń, wyniki oceny prac etapowych, wyniki oceny prac dyplomowych (ocenianych w procesie dyplomowania, na egzaminie dyplomowym i później pod

względem ich typowania do konkursów jakościowych). Prowadzone są coroczne, udokumentowane protokołami, okresowe przeglądy programu studiów dokonywane przez Instytutowy Zespół Doskonalenia Jakości Kształcenia, z których wnioski stanowią podstawę rekomendacji zmian i doskonalenia programu studiów.

Doskonalenie oferty dydaktycznej oraz programu studiów z uwzględnieniem potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego podejmowane na podstawie wyników analiz opinii interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych jest dobrze udokumentowane przez Uczelnię w ramach kierunku geografia.

Wyniki z oceny programu studiów na kierunku geografia są wykorzystywane w doskonaleniu tego programu (np. zwiększono liczbę zajęć związanych z ArcGIS i AutoCad, zwiększenie liczby zajęć prowadzonych w języku obcym oraz liczby godzin zajęć praktycznych). Sprawy dotyczące ewentualnych zmian w programach studiów (także pod względem kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, najnowszych osiągnięć dydaktycznych oraz nowoczesnej technologii edukacyjnej), znajdują odzwierciedlenie w implementacji nowych rozwiązań w zakresie doskonalenia programu studiów (m.in. przez doraźne zarządzenia w okresie pandemii) i są rozważane jako element działań planowych i strategicznych w przyszłości (także po zakończeniu okresu pandemii).

PKA jest jedynym podmiotem prowadzącym zewnętrzną ocenę jakości kształcenia na kierunku geografia. Poprzednia ocena przeprowadzona przez PKA obejmująca m.in. kierunek geografia, była oceną instytucjonalną, odbyła się w 2014 roku i zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej. Uczelnia wyciągnęła wnioski z tej oceny, ale nie ograniczyła ryzyka wystąpienia nieprawidłowości obecnie.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeśli dotyczy*) – nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 - kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Nadzór nad kierunkiem geografia jest zapewniony według jasno określonych kompetencji, podobnie jak wewnętrzny system zapewnienia jakości oparty jest o jasne zasady określone w stosownych przepisach, a mimo to wystąpiły przypadki nieprawidłowości np. brak precyzji w definiowaniu kierunkowych efektów uczenia się (także w zakresie kształcenia przygotowującego studentów do wykonywania zawodu nauczyciela). Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów. Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów na studia. Oceny programu studiów, oparte o wyniki analizy danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych (w tym studentów) oraz interesariuszy zewnętrznych, przekładają się na doskonalenie jakości kształcenia. Uczelnia konsultuje swój program z interesariuszami zewnętrznymi, co umożliwia jej podejmowanie działań doskonalących w ramach kierunku geografia. Jakość kształcenia na kierunku geografia podlega zewnętrznej ocenie po upływie 9 lat od poprzedniej oceny instytucjonalnej przeprowadzonej w 2014 roku przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Wykaz nieprawidłowości będących podstawą obniżenia oceny kryterium:

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia nie funkcjonuje prawidłowo (np. jego ogniwo odpowiedzialne za definiowanie i przegląd kierunkowych efektów uczenia się).

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Zaleca się zapewnienie pełnej sprawności i skuteczności funkcjonowania wszystkich ogniw wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia (np. odpowiedzialnych za definiowanie i przegląd kierunkowych efektów uczenia się), a także podjęcie działań naprawczych zapobiegających powstawaniu nieprawidłowości w przyszłości.